

Jesus Aida-kidanii

John Ati

Di'oraz kaarita daua'o

Di'ora'a kaarita apostle John saadani, udyuuda-ka'o dono'o munapo pidannao ai, paran zikon ia'o amazada Patmos iti, upataka'utakao utominapatin-kidauzon idi'o pidannao Kaimana'o Kuwai dau'u, Jesus Christ daua'oraz.

John saadan di'ora'a kaarita'a mishidainao Jesus ati'o, pataka'uta-kariwainaouz pamishidan dikin ii Jesus, ïaitapa kizi Tominkaru wuru'u kazowautapa'oraz ipai aimaakan sha'apa'oraz kida ï'ati.

Usaadan di'ora'a Jesus aida-kidanii u'ati, uzanda'awun ia'o kawanu'o utukapan, diina'iti'i daua'ora'a. John tukapanii kida kowaadan Jesus kazowautapa'o nii ipai pidannao na'iki aimaakannao, na'iki uru'o nii buuta na'iki pataka'uta pidan oia'o. Di'ora'a kaarita aida kapam mishidainao ati Jesus, na'iki na'apam di'ora'a imi'i baara katokon-tinan nii. Uaida kapam kaina'a'o nii pa'ina'o aokazi na'iki pa'ina'o imi'i baara. Na'ia'o nii mishidainao mashaapan Tominkaru na'iki Jesus tuma karikaonan, aonaa na'apainim nii utokon.

Kaarita buutinpan kida

Kaarita sakadin-kinaa 1:1-8

Umanawunu'o aimaakan aida-kida-ka'o John
ati 1:9-20

Choochinao ati'o 1:1-3:22

Scroll na'iki 7 usakibadapa-kinao kida 4:1-8:1

7 kuwudiinao 8:2–11:19
 Dragon na'iki dya'utam kichana'iki-kia'o
 pana'aokazinao 12:1–13:18
 John tukapan pana'a kida'o aimaakan sha'apan
 14:1–15:8
 Tominkaru to'oran shoota-kao 16:1-21
 Babylon na'iki Satan wiinii-kao 17:1–20:10
 Pidannao buuapa-kao daua'o 20:11-15
 Pa'ina'o aokazi, imi'i baara, na'iki Jerusalem
 21:1–22:5
 Jesus wa'atin nii 22:6-21

¹ Di'ora'a kaarita ida'a Jesus Christ aida-kidan aimaakan kida aona'oraz uaitapauzo-kao. Tominkaru aida-kidan Jesus ida'an papoitorunao ati kanom sha'apa'azon maonapa'a naa. Jesus dyuudan pa'angelin papoitoru John di'iti. Uaipan John aitapan ipai aimaakan,

² na'iki John kowaada kizi ipai kanom patukapanii. Di'i wuru'u mishi'oraz kuwai Tominkaru Paradan di'iki'oraz Jesus Christ aida-kidaniaz.

³ Konaukia'o nii wuru'u pidan aitaapa'oraz di'ora'a kaarita'a na'iki konaukia'o nii wunaou'u abatainaouz na'iki taapainaouz ukuwaanaa, usha'apanum kau'an maonapata'a naa usha'apan kamoan.

John dyuudan paparadan 7 choochi kida ati

⁴ Parada-karu kida John di'iki'o, 7 choochi* kida ati'o Asia Baara ia'oraz.

Marii Tominkaru kamunanun unao ati, na'iki utaa kizi unyukunuu kaiman-kinaa nii. Uruu na'auzoz amazada toma-kao ua'ii, atii

* **1:4 7 choochi:** mishidainao Jesus ati'o na'apa-karuz.

kai, na'iki karikaonanu'o nii una'an. Na'iki 7 doronainao di'iki'o mashaapainauz Tominkaru Taba kanaapu ii,

⁵ na'iki Jesus Christ di'iki'o kapam. Uruu karikaonanu'o ukuwaa mishiin, na'iki uruu kadishita'oraz kiwiin pamawaka-kizi iki, na'iki uruu Naobanai ipai kingnao ati imi'i baara'a.

Jesus Christ marainpan idi waunao umawakan wa'ati, uso'otan wa'oian paizain ida'an.

⁶ Utoman ipai waunao Faadaanao nii pa'idiwaru, na'iki taainainao nii Tominkaru uDaru ati. Marii kizi utaapa-kao umanawunu'o nii na'iki ma'ozaka'o nii, karikaonan na'iki karikaonan. Amen!

⁷ Uabata, utukapan nii

uwa'atin

isha'iz tuma,

ipai'o nii pidannao tukapan,

atii wunaou'u dakatainaouz uruu

chipirari idi kapam.

Ipai'o nii pidannao zaadan

da'a'a imi'i baara'a

itukapan dono uruu.

Na'apa'o nii mishizi! Amen!

⁸ “Ōgaru Alpha na'iki Omega,”† Naobanai Tominkaru umanawunu'oraz kian padau'an, “Ōgaru na'auzoz amazada toma-kao ua'ii, atii kai, na'iki karikaonanu'o nii ōna'an.”

Christ aidinan John ati

† **1:8** *Alpha na'iki Omega:* A-B-C kawanu'o atii Z di'titi. Mazan Greek ida'an, usakadinan Alpha di'iki, ukatokon-tinan Omega di'titi. Tominkaru toma'oraz ipai aimaakan kida utoma-kao ua'ii, na'iki uruu katokonta'oraz ipai aimaakan kida.

9 Ōgaru John unao inawuzu wamishidan idi Jesus kaimanaiman baokopa, watuudan nii ipai kasha'ora kida'oraz baiaapa-kaō baokopa wazaamatinpan pu'u Tominkaru kazowautapakizi di'iti. Uruu idi'o ōmuuda-kaō paran ia'o wiizai Patmos ii, ōkowaadapauzon idi Tominkaru Paradan, na'iki ōkakuwaapan idi Jesus dau'u.

10 Naobanai kmoon dono'o, Tominkaru Doronaa kazowautan ōgaru, na'iki ōabata diiwa'o parada-karu na'apa kuwudii‡ pootapa-kariwai aran kawan kadakotinan ōbarau ikinapu.

11 Parada-karu kian, “Ipai pusaada putukapanii kida, udauna'an pudyuuda'a naazu 7 choochinao di'iti, di'ora'a donoi kida di'ia'oraz ati, Ephesus, Smyrna, Pergamum, Thyatira, Sardis, Philadelphia na'iki Laodicea ia'oraz.”

12 Uruu dauna'an aka ōtanawatina'akan naa ōtukapa'azon kanom wuru'u kadakotina'oraz ō'ati, ōtukapa 7 lamp saabatinapa-kizi kida toma-kariwai gold idi.

13 Ībii'i ōtukapa pidan kawanu'o, kaiwadapa'o dawuu za'aba'i'o kamicha kaawa'o atii ukidiba di'iti, na'iki zadawii kawanu'o toma-kaō gold idi ukaiwadapaniaz padokori'i ida'an, didimai morokoda-kaō kawan.

14 Uzowaud baraka, baraka na'apa kinaridi baraka'oraz kawan, na'iki uawun pururu'ukappan na'apa tikazi kawan.

15 Ukidiba wizi'i, na'apa tawuru kawanu'u chipirari tikazi wizi'idaniaz. Na'iki uparadan abata-kaō na'apa tozowan shaokodappan kawan.

‡ 1:10 Kuwudii: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

16 Uzaamatapan 7 wizinao padiwa'ora antanpu'o paka'u ida'a, na'iki marii dimana'o dya'utama'o udabaazi kida dimanainpan kodita'akan udako iki. Uawun baara kanadan, kanada na'apa kamoo kanadan kawan, sakitapa kamoo dono'oraz.

17 Ötukapan idi'i naa uruu, õwashatina'akan naa õawun baara iki ukanaapu'u ukidiba dazaba'a ikoda tawuru'u mawaka'oraz naa. Upu'u mazan upishatan õgaru padiwa'ora antanpu'o paka'u idi, ukian õ'ati, “Mana'a putaria'ana'a! Ögaru kiwi-itapa'oraz na'iki dawu'itiini'o,

18 na'iki karikaonanu'o nii õkakupan. Ögaru mawakauzoz da'i, mazan aizii õkakupan nii karikaonan na'iki karikaonan. Kaina'a õma'ozakan õwazoota-kinaa nii mawaka-karu na'iki õtaa-kinaa nii kakupa-karu mawakainao ati kapam.

19 Aizii pusaada'a naa ipai aimaakan putukapanii kida, sha'apa'o ni'oraz kai na'iki diina'iti'i.

20 Ökainaabatan nii pu'ati wuru'u aona'oraz uaitapauzo-kao, wuru kida daua'orazu'u: wuru'u 7 wizinao õzaamatapaniaz õdiwa'ora antanpu'o õka'u ida'a, na'iki wuru'u 7 lampanao saabatinapa-kizi kidaz toma-kariwaiz gold idi. Aizii wuru'u 7 wizinaouz, Angelnao wuru'u, ãnao wuru'u awunuutapa'o nii 7 choochinaouz, na'iki wuru'u 7 lamp saabatinapa-kizi kidaz, ãnao wuru'u 7 choochi kidaz.”

2

*Kaarita choochi ati'o
Ephesus ia'oraz*

1 Udauna'an ukian ò'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Ephesus ia'oraz:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a, zaa-matapa'oraz 7 wizinao, padiwa'ora antanpu'o paka'u ida'a, na'iki uruu chi'ika'anpa'oraz wunao bii ana'a 7 lampanao saabatinapa-kizi, toma-kariwaiz gold idi.

2 “Õaitapa ipai kanom unao sha'apaapanii. Õaitapa dadara ukaudinan na'iki utuuda ipai kasha'ora kida'o sha'apa'o u'ati, na'iki aona'o nii uaipan oiainao pidannao kakinaopan unao, na'iki òaitapa utiwaa-kidapanii mariidinauzonao apostle-tinpa'azoinao, utukapa'azon idi ìkuwaa mishiin. Mazan aonaa umishidan ìkakinaori.

3 Õaitapa utuuda kasha'ora kida'oraz ubaiaa-paniaz òdikin ii na'iki aonaa ukashadinan.

4 Mazan kaina'a òkowaada'azon u'ati aona'o ònaudapan usha'apatan. Aona'a naa umarainpan ògaru aizii, umarainpauzon kawan da'i ògaru kiwiin.

5 Udi'itapa na'apam umarainpan ògaru kiwiin. Aizii aona'a naa umarainpan ògaru na'apa. Ukau'an utanawatina'a naa u'oian ai, usha'apata kizi'i naa usha'apatauzonii kida da'i kiwiin. Mazan umatanawatinkan an u'oian ai òzikadan nii wuru'u ulampan saabatinapa-kizi pawiiizi iki.

6 “Mazan òaitapa kaina'a bauda'apa aimaakan usha'apatanii kaimana'o, aonaa unaudapan

Nicolaitannao* sha'apaapaniaz, õgaru aonaa õnaudapan kapamazu.

⁷ “Puabatan an na'apam õkian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati! Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, õtaapadan nii unikan wuru aka'a paoribai taa'oraz kakupa-kinai, Tominkaru di'ia'oraz.”

*Kaarita choochi ati'o
Smyrna ia'oraz*

⁸ Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Smyrna ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru'u kiwiitapa'oraz na'iki dawu'itiini'oraz di'iki'o, uruu mawaka'oraz na'iki kakuda'oraz powaa iti koshan.

⁹ “Õaitapa pataka'utinainao unao, aonaa ukasha'apauzin, mazan unao kapuraatanu'o udoronaa ii! Õaitapa oiaiman kida wunao kabootan paparadan u'ati'i taapinpa'azoinaouz Jewnao nii, aonaa Jewnao mani ãdyaun. Ñnao baokopa Satan di'iti'o ãzaamatinpan.

¹⁰ Mana'a pa'i utaria'a naa aimakaan kida ai maonapa'o ni'oraz naa ubaiaapan. Uabata! Satan tiwaa-kidapan nii unao, utaraa-kidan ida'an ubii iki pidannao, na'iki ubaiainpan nii 10 kamoo. Pakawan pa'i umishida õgaru, atii uzowia'azookao di'iti õdikin ii, na'iki õtaan nii kakupa-kinai uwiniipa nii.

* **2:6** *Nicolaitannao:* sha'apaapauzonao pana'antanpu'o aimakaan Tominkaru Paradan ai.

11 “Puabatan an na'apam òkian, ukau'an pua-bata'a naa na'apam Doronai kian choochi-nao ati! Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, aona'o nii ubaiaapan wuru'u itamautanuz mawaka-karu.”

*Kaarita choochi ati'o
Pergamum ia'oraz*

12 Udauna'an ukian ò'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati, wuru'u awunuutapa'oraz choochi Pergamum ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a taapa'oraz marii dimana'o, dya'utama'oraz udabaazi kida dimanainpan.

13 Òaitapanii wuru'u unao mashaapa-kiziz, na'ia'o Satan naobanai-tinpan. Upu'u pakawan unao da'anpan ògaru na'iki aonaa umarina'atan umishidan ògaru, atii tawuru dono'o Antipas kakuwaapatinauzon dono òdau'u na'iki aonaa umarina'atan pamishidan ògaru, atii uzowiauzo-kao na'ii Satan naobanai-tinapa-kizi ii.

14 “Mazan kaina'a masakauda'u aimaakan aonaa ònaudapan usha'apatan: kaina'a pabi'i kida pidannao unao bii'i da'anpainao Balaam kakinaori; uruu dyuuda'oraz Balak sha'apatakidan oia'o kida Israelitena'o ati, ñikan ida'an wanyukunui kida taa-kariwaiz ba'oran tominkarunao ati, na'iki udyuudan ida'an ñkiaapaakan madoronaa-daun kapam.

15 Na'apa kapam kaina'a pabi'i kida pidannao ubii'i da'anpainao Nicolaitannao kakinaori.

16 Aizii, utanawatina'a naa u'oian ai, mazan umatanawatinkan an, kadimana'o ni'i naa òwa'atin u'ida'ati, òmizaataaka'anan wunao

tuma'a matanawatin-kainaouz. Õmizaataakan nii wuru ida'ana'a, marii dya'utama'oraz udabaazi dimanainpan, kodita'oraz õdako iki.

¹⁷ “Puabatan an na'apam õkian, ukau'an pua-bata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati! Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, õtaan nii u'ati diza-kariwaiz manna.† Õtaan nii kapam ipai ìkawana'ati baraka'o kuba, na'a'o nii upaawa'a pa'ina'o uuai saadinpan. Aona'o nii ba'oran pidan aitapanuz, soo wuru'u zaamata'o ni'oraz pa'an aitapazu.”

*Kaarita choochi ati'o
Thyatira ia'oraz*

¹⁸ Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati, wuru'u awunuutapa'oraz choochi Thy-atira ii:

“Dii wuru'u kuwaiz Tominkaru Dani di'iki'o, uruu tawuru'u pururu'ukappa'oraz uawun tikazi kawan, na'iki wizi'i'oraz ukidiba chipirari wizi'ii-kariwai kawan.

¹⁹ Õaitapa ipai kanom usha'apaapanii. Õaitapa pakawan utaapan umarainpaakan, umishidan õgaru, ukamunan-kidaakan u'atiaaka na'iki utu-uda kasha'ora kida'o ubaiaapanii. Õaitapa powa'a zii usha'apatan kaimana'o kiwiitapa'o ai.

²⁰ “Mazan kaina'a õkowaada'azon aimaakan u'ati aona'o õnaudapan usha'apaapan: utaapada zii wuru'u zun Jezebel kakinaopan unao. Oroo, mariidapa'oraz pakowaadapan Tominkaru paradan õpidanannao ati. Okakinaopan

† **2:17** *diza-kariwaiz manna*: uruu kotua'oraz Tominkaru tauzon papaa-kinaa nii papidanannao, ìkoditan dono'oraz Egypt iki.

Õpoitorunao pana'iti'o karikaonan, odyuudan ida'an ïkiaapaakan madoronaa-daun, na'iki ïnikan wanyukunui taa-kariwaiz ba'oran tominkarunao ati.

²¹ Õdyuudauzoni'i naa otanawatinan pa'oian ai, kotua'iki õzaudapan, mazan aonaa omuuda'azon pakaduz.

²² “Ukau'an, õkarinaadan nii oroo tuukii pabedin paawa'a, na'iki wuru'u ba'orantapainauz odau'u, õbaiaapa-kidan nii ï'ati kaziwa'o tuukii, mazan ïmarina'atan an ipai wuru'u oii kida'oraz pasha'apaapan otuma, aona'o nii ïbaiaapanuzu.

²³ Õzowian nii kapam ipai da'anpainao okakinaori kida, pidannao aitapa kizi ipai choochi kida kawana'ati õgaru wuru'u aitapa'oraz ipai pidannao nyukunuu na'iki ïdi'itinpan. Õpataka'utan nii ipai pidannao wuru kida kawana'ati'i, oii kida'oraz ïsha'apatan.

²⁴ “Mazan kaina'a ba'oran pidannao Thyatira ii, aonaa ïda'anpan wuru'u oia'oraz kakinaorii, uruu wuru'u aitapa-kida-kariwaiz pabi'i kida'o pidannao ati, ïdakotaniaz Satan kakinaori kida nii. Õkian u'ati, aona'o nii õtaan ba'oran kaki-naorii u'ati,

²⁵ mazan dadara'a naa pa'i uzaamatinapa umishidan di'iti atii õkaawan.

²⁶ “Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, na'iki taapa'o õdyuudanii usha'apatan atii amazada tokon di'iti, õtaan nii u'ati ma'ozakakaru ukazowautapa-kinaa nii ipai amazada kawana'ati.

²⁷ Na'iki ukazowautapan nii ïdyaun, ipai pama'ozakan ida'an, ukaraabi'ian ïdyaun na'apa

aimaakan toma-kariwai kubai idi'o karaabi'ii-kao kawan duuza'u, na'apa õDaru taan kawan õma'ozakan õkazowautapa-kinaa nii.

²⁸ Na'iki õtaan nii u'ati wizi chaapi'iki'oraz utukapauzo-kao.

²⁹ “Puabatan an na'apam õkian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!”

3

Kaarita choochi ati'o Sardis ia'oraz

¹ Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Sardis ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a kazowautapa'oraz 7 doronainao Tominkaru kanaapu iainaouz, na'iki zaamatapa'oraz 7 wizinao paka'u ida'a.

“Õaitapa ipai kanom usha'apaapanii. Õaitapa kakupa'o kawanu'o utukapa-kao padamata, umawakan pu'a'a naa.

² Ukau'an upokoda'a naa, na'iki uma'ozakada'a naa wuru'u kaina'a sodi'oraz zii u'ida'a umawakan aia'a naa manawun. Usha'apanum kau'an õaitapa usha'apatanii kidaz aona'o zii uturuan õTominkarun ati.

³ Unyukunuitapa ukau'an na'apam da'i utominapa-kidauzo-kao uabatauzoniaz dau'u. Uizo'atizu, na'iki utanawatina'a naa u'oian ai. Umapokodakan an, õwa'atin nii u'ida'ati koidimiki kawan, na'iki aona'o nii uaitapan na'apainim nii õkaawan.

⁴ Mazan kaina'a masakauda'u pidannao ubii'i Sardis ii aona'o ïkaniriban pakamichan. Ìchi'ikapan nii òtuma, ïkaiwadan nii baraka'o kamicha, usha'apanum kau'an kaiman ïmashaapan uaiapa-kao kawana'ati.

⁵ Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, kaiwada-kida-kao nii u'ati baraka'o kamicha, na'iki aona'o nii òmainaabatan u'uu wuru di'iki'i kakupa-karu kaaritannaaz;* òkowaadan nii òDaru na'iki Angelnao kanaapu'u, uruu òda'anpiki.

⁶ “Puabatan an na'apam òkian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!”

Kaarita choochi ati'o Philadelphia ia'oraz

⁷ Udauna'an ukian ò'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Philadelphia ii:

“Dii wuru'u kuwaiz tawuru di'iki'ora'a kaimana'oraz na'iki mishi'oraz ukuwaa. Uruu wuru'u zaamatapa'oraz David keyan. Na'apainim uda'atan an paniinom, aonaa turuu pidan taratan; na'iki utaratan dono paniinom, aonaa turuu pidan da'atanuzu.

⁸ “Òaitapa ipai kanom usha'apaapanii. Utukapa! Kaina'a òmuudan ukanaapu'u da'atinpa'o paniinom, aona'o turuu pidan taratan. Òaitapa kaina'a masakauda'u uma'ozakan na'iki upu'u zii mazan utaapan òkakinaori na'iki aonaa umarina'atan ògaru.

* **3:5** *kakupa-karu kaaritannaaz*: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ïmashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

9 Na'iki utukapa, wunaou'u zaamatin-painaouz Satan di'iti, ñao mariidinauzonao, taapinpa'azoinaouz kapam Jewnao nii, aonaa Jewnao mani ñdyaun. Õdapadan nii ñdyaun u'ida'ati ñdawuka kizi u'ati ukanaapu ikinapu ukidiba dazaba'a, na'iki ñaitapan nii õmarainpan unao.

10 Utaapan idi õkakinaori, utuudan ida'an ipai kasha'ora kida'o ubaiaapaniaz, õkazannaatan nii unao kichana'iki-kii kida'o ai, kaawa'azo'oraz naa imi'i baara ati tiwaa-kidapa'azo'oraz naa ipai piddannao da'a'a imi'i baara'a.

11 “Kadimana'o ni'i naa õwa'atin. Dadara pa'i uzaamatapa kaina'a'oraz u'ida'a, aonaa utaa-pada'ana'a pidan koidapan u'ai wuru'u uwini-paz õtaa'azooniaz.

12 Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o õtoman nii uruu na'apa ma'ozaka'o tooro kadishitapa'oraz Tominkaru Dapu ia'oraz kawan, aona'o nii na'apainim ukoditan unazo iki. Õsaadan nii umuna'a õTominkarun uu, na'iki donoi õTominkarun idiwauz uu, wuru'u pa'ina'oraz Jerusalem, wa'ati'o ni'oraz aokazi iki õTominkarun di'iki. Õsaadan nii kapam umuna'a pa'ina'oraz õ'uu.

13 “Puabatan an na'apam õkian, ukau'an puabata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!”

*Kaarita choochi ati'o
Laodicea ia'oraz*

14 Udauna'an ukian õ'ati, “Pusaada pukaaritan Angel ati wuru'u awunuutapa'oraz choochi Laodicea ii:

“Dii wuru'u kuwaiz Amen[†] di'iki'oraz, uruu kaimana'o pidan, mishi'o ukuwaa Tominkaru daua'o, uruu ida'ana'o Tominkaru toman ipai aimaakan.

¹⁵ “Ōaitapa ipai kanom usha'apaapanii. Ōaitapa aonaa uwadidin oo uwiichan. Ōaipan unao bauda'apa'o ida'a oo ba'oran di'ii mani padamata!

¹⁶ Mazan uwiichan idi masakauda'u sodi karikaonan, na'iki aonaa uwadidin oo uwiichan, ōporikadan nii unao ōdako nazo iki.

¹⁷ Usha'apanum kau'an ukian, ‘Ōgaru kasha'apauzi'o manawun, ipai kanom ōaiapanii kaina'a ō'ida'a, aona'a naa kanom ōaipan powa'a.’ Mazan aonaa uaitapan unao pataka'utinainao na'iki aonaa aimaakan nii u'ida'a, unao masha'apauzi'o, ishaawun na'iki makamichanu'o.

¹⁸ Ōkakinaotan unao ukau'an, utorii gold ō'ai kaimana'oraz naa usaabaa-ka'o tikazi idi, ukasha'apauz kizi. Utorii kapam baraka'o kamicha ukamichan nii, udiza kizi wuru'u kakiba'azonna'oraz umakamichanun. Utorii kapam kasarai uzichii-kinaa nii uawun kida utukapa kizi kaiman.

¹⁹ “Ipai ōkakinaotan na'iki ōpataka'utan ōmarainapaniinao. Ōaipan idi iizo'atin ōparadan pa'an, ukau'an mishi'i naa pa'i umarina'ata u'oi'an.

²⁰ Dii ōgaru'u, ōkadishitapan paniinom ida'a, ōdau-daupanuz; na'ia'oram pidan abatan an ōparadan na'iki da'ata'o paniinom, ōmorotan nii

[†] **3:14 Amen:** Jesus dakotan paugaru 'Amen' nii.

u'idi'iti na'iki ðarooapan nii utuma.

²¹ “Kanom ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, ðtaapadan nii usakanatan ðtuma ðtaba ida'a, na'apa ðwazootan kawan oia'o na'iki ðsakanatan kawan ðDaru tuma utaba di'ii.

²² “Puabatan an na'apam ðkian, ukau'an pua-bata'a naa na'apam Doronai kian choochinao ati!”

4

*Taain-karu Tominkaru ati aokazi ii aida-kida-
kao*

¹ Uruu dauna'an ðtukapa aokazi ii paniinom da'atinpa'o! Na'iki ðabatan tawuru'u kiwiini'oraz uparadauzon da'i ð'ati, diiwa'o kuwudii aran kawanu'oraz da'i uparadan. Ukian, “Puwa'ati da'ati'i, ðaida kizi pu'ati kanoma'o nii sha'apa di-ina'iti'i.”

² Sariapa Tominkaru Doronaa kazowautan ðgaru. ðtukapa aokazi ii umanawunu'oraz manawun tabai,* kaina'a pidan sakanatapan upaawa'a!†

³ Pidan sakanatapa'oraz upaawa'a aidinpan kanada na'apa jasper na'iki carnelian kawan, na'iki kaina'a kiwari'i‡ awauta uawautapan wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai, na'apa uaidinpan emerald kawan.§

* **4:2** *umanawunu'oraz manawun tabai*: Tominkaru taba wuru'u, udakota-kao ‘throne’ kii English ida'an. † **4:2** Wuru'u pidan sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, uruu Tominkaru. Putukapa verse 11. ‡ **4:3** *kiwari'i*: oo kuwari'i; English ida'an udakota-kao rainbow. § **4:3** *jasper, carnelian na'iki emerald*: kawinipinaa kida'o kuba, kanuunu'o, mazan wuza'o oo ko'ori'o kapam.

4 Kaina'a ba'orainao, 24 manawun kida'o tabainao, awauta ñawautapan wuru'u bauda'apa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai. Na'iki wuru ida'a'a umanawun kida'oraz tabainao, kaina'a 24 kazowautapainao* sakanatapan, ñkaiwadapanii baraka'o kamicha kida, na'iki king kowam kida, gold idi'o utomakao.

5 Na'iki umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, toroanaru turuinan na'iki kan-kan-kia'o. Na'iki umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u 7 lamp kida maodapan. Ñnao wuru'u 7 doronainao Tominkaru di'ikiinaouz.

6 Na'a kapam umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u, paran kawanu'o, ikoda glass taidada, na'iki kanuunu'o crystal† kawan.

Na'iki awauta wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai daba'a antanapu kida, kaina'a 4 kakupa'o aimaakannao kida, kaina'a ñawun pananaa an kida, ñkanaapu ikinapu na'iki ñbarau ikinapu.

7 Bauda'apa aimaakan aidinpan na'apa lion‡ kawan; ba'oran aidinpan na'apa tapi'iza kazoti kawan; ba'oran aidinpan pidan awun baara kawanu'o uawun baara; na'iki ba'oran aidinpan na'apa udaru'o kokoi zuutapa'o kawan.

8 Ipai wuru'u 4 kakupa'oraz aimaakan kida, kaina'a 6 ñkutuba kida, ipai ñkutuba ida'a kaina'a ñawun kida upaawa iki na'iki uwaranu iki kida. Ipai kamoo na'iki maruta'o karikaonan ñkunuitinauzon kaikapa'a:

* 4:4 *kazowautapainao*: umanawuniinao, foomaannao kawanu'o. † 4:6 *crystal*: kawinipina'o kuba, kanuunu'o.

‡ 4:7 *lion*: udaru'o baudokoru.

“Kaimana'o, kaimana'o, kaimana'o
 Naobanai Tominkaru umanawunu'oraz,
 uruu na'auzoz amazada toma-kao ua'ii,
 atii kai, na'iki karikaonanu'o nii una'an.”

⁹ Na'apainim 4 kakupa'oraz aimaakannao kunuuan kunui kida, ĩkonaukii-kidan, na'iki ĩkowaadan pataapan uruu umanawunu'o nii. Na'iki kaiman ĩkian wuru ati'i Sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, uruu wuru'u kakupa'oraz karikaonan na'iki karikaonan.

¹⁰ Uruu dono wuru'u 24 kazowautapainouz, ipai ĩwashatinan wuru kanaapu'a'a sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, ĩmanawuntapan uruu kakupa'oraz karikaonan na'iki karikaonan. Ipai ĩtaan pakowam king kowam kaduz kida wuru kanaapu ati'i, umanawunu'oraz manawun tabai. ĩkunuuan naa kaikapa'a:

¹¹ “WaNaobanaa Tominkaru!
 Soo pugaru konaunama'o,
 umanawunu'o,
 na'iki ma'ozaka'o karikaonan,
 usha'apanum kau'an putomanii
 ipai aimaakan.
 Puaipan ati'o ĩtominan na'iki ĩkakupan.”

5

Kaznizo-dani zaamatan scroll† Tominkaru di'iki.*

* 5: *Kaznizo-dani*: Putukapa John 1:29 ida'a. † 5: *scroll*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

1 Uruu dauna'an òtukapa wuru'u Sakanat-apa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a, uzaamatapan scroll padiwa'ora antanpu'o paka'u idi. Ipai saada-kariwai kida kaina'a ubarau an na'iki unazo ikinapu, na'iki kaina'a 7 usakibadapa-kinao kida umuna'an.

2 Na'iki òtukapa umanawunu'o Angel, na'iki òabata ukian diiwa'o ida'an. “Kanom kaimana'o manawun, turua'o uso'otan wuru'u scroll sakibadapa-kinao kidaz, na'iki uda'atanuzu?”

3 Mazan aonaa bauda'apa aokazi iki'o, oo imi'i baara iki'o, oo imi'i waranu iki'o turuan pada'atan scroll, oo tukapan unazo ia'o.

4 Uru'u naa òzaadan tuukii, usha'apanum kau'an aonaa kanom ikoda-ka'o kaimana'o nii turua'o uda'atan scroll, oo utukapan unazo ia'o saada-kariwaiz.

5 Upu'u bauda'apa kazowautapainao bii iki'o kian ò'ati, “Mana'a puzaada'ana'a. Putukapa! Wuru'u dakota-kariwaiz umanawunu'o Lion nii, Judah takaan-daunuz, na'iki uruu kapam David takaan-daun, uruu wazoota'oraz oia'o, na'iki turuu uso'otan 7 sakibadapa-kariwai scroll di'iki, na'iki uda'atanuzu.”

6 Udauna'an òtukapa Kaznizo-dani kadishitapan maonapa umanawunu'oraz manawun tabai dazaba'a wunao sakodaitapaniaz 4 kakupa'o aimaakannao, na'iki kazowautapainao. Wuru'u Kaznizo-daniz zowiauzo-kariwai kawanu'o uaidinpan. Kaina'a 7 u'ozoo kida na'iki 7 uawun kida. Ìnao tawuru'u 7 doronainao Tominkaru di'ikiinaouz, dyuudauzo-kariwainaouz ipai amazada kawana'ati da'ati'i imi'i baara ati.

7 Kaznizo-dani makon uzaamatan scroll Sakanatapa'o umanawunu'oraz manawun tabai ida'a'o di'iki, udiwa'ora antanpu'o uka'u di'iki.

8 Uzaamatan dauna'ana'a naazu uru'u naa wuru'u 4 kakupa'oraz aimaakannao na'iki 24 kazowautapainao, ipai ĩwashatinan wuru kanaapu iti'i Kaznizo-daniz. Ipai ĩzaamatapan shamoro‡ kida na'iki boon kida gold idi'o utoma-kao paida'o shanaribai idi, uruu wuru'u Tominkaru pidannao toriinpan kidaz.

9 Udauna'an ĩkunuuan pa'ina'o kunui:
“Pugaru kaimana'o,

puturuuda mishi puzaamatan scroll,
na'iki puso'otan usakibadapa-kinao kida.

Usha'apanum kau'an pugaru
zowiauzo-kariwai.

Pumawakan ida'an,
pukazannaatan pidannao Tominkaru ati
ipai amazada kida di'iki,
ipai wiizai kida di'iki,
ipai bakadun kida ĩparadan,
na'iki ipai pana'a kida'o pidannao.

Aizii ipai ĩtaainan Tominkaru ati.

10 Putoman ĩdyaun Faadaanao nii pa'idiwaru,
taainainao nii Tominkaru ati.

Na'iki ĩnaou'u nii kazowautapa
da'a'a imi'i baara'a.”

11 Uruu dauna'an koshan ðawunuupan, ðtukapa angelnao, iriba'o manawun ĩdyaun aonaa ĩaita-kao kawana'ati, awauta ĩkadishitapan ĩzikonuitapan wuru'u umanawunu'oraz tabai, 4 kakupa'oraz

‡ 5:8 *shamoro*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

aimaakannao na'iki wuru'u 24 kazowautapainao kidaz.

¹² Na'iki ðabata angelnao kunuipan naa diiwa'o ida'an. Kaikapa'a ĩkunuunu'u:

“Wuru'u Kaznizo-dani zowiauzo-kariwaiz,
kaimana'o uruu.

Marii kizi mishi ukonaukii-kida-kao
umanawunun idi,
ukasha'apauzin idi,
uaitapaaban idi, uma'ozakan idi,
ukamarainapanun idi,
ukanadan idi,
na'iki turuu kizi kaiman
kii-karu u'ati.”

¹³ Uruu dauna'an aka ðabatan ipai aimaakan kida kunuipan, aokazi ia'o, imi'i baara'a'o, imi'i waranu ia'o na'iki paran baoko ia'o, na'iki ipai aimaakannao mashaapainao ipai amazada kawana'ati. Ipai ĩkunuipan kaikapa'a:

“Wuru ati'i Sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a,
na'iki wuru ati'i Kaznizo-daniz.

Marii kizi turuu kaiman kii-karu ĩ'ati, na'iki ĩmarainapa-kao.

Marii kizi kakuwaapa-karu ĩmanawunun na'iki ĩma'ozakan dau'u,
karikaonan na'iki karikaonan.”

¹⁴ Wuru'u 4 kakupa'oraz aimaakannao kian “Amen!” Uru'u naa kazowautapainao washatina'akan naa paawun baara ukinapu imi'i baara iti, ĩtaainan naa Tominkaru ati na'iki Kaznizo-dani ati.

6

Kaznizo-dani so'otan sakibadapa-kariwai kida scroll di'iki

¹ Ōawunuutapan pu'u Kaznizo-dani so'otan kiwiitapa'o scroll* sakibadapa-kinao. Ōabata bauda'apa, 4 kakupa'o aimaakannao bii iki, parada-karu turuinan diiwa toroanaru kawan. Ukian, “Da'ati'i!”

² Ōawunuupa'akan, na'ii ōtukapa baraka'o kawaro. Kaina'a zaidapa'o ubarau'u, kabairi'o, na'iki ōtukapa kowamai taa-kao u'ati, king kowam kaduz idi. Uruu umakon naa umizaataakapaanan, ipai uzowian mizaataakapainao patuma, ipai utarubanao kaakinpan u'ati, uruu ukau'an ma'ozaka'o nii manawun i'ai.

³ Uruu dauna'an Kaznizo-dani so'otan 2nd sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Ōabata koshan ba'oran kakupa'o aimaakannao bii iki'o kian, “Da'ati'i!”

⁴ Ba'oran kawaro aidina'akan, wuza'o pa'an. Kaina'a zaidapa'o ubarau'u, taa-kao ma'ozaka-kinai u'ati, umizaataaka-kida-kinaa nii imi'i baara'a pidannao pa'atiaaka, na'apa'o ida'an kizi imawakan. Uruu idi udaru'o marii taa-kao u'ati, mizaataaka-kinai marii, dya'utama'o udabaazi kida dimanainpan.

⁵ Udauna'an Kaznizo-dani so'otan 3rd sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Ōabata koshan

* **6:1 scroll:** kaarita katoridau'u upapidapa-kao oo soolaa-kariwai madai kaiwauzo-kariwai saadapa-kizai nii. Panaadon da'i kaina'a usakibadapa-kinao kida, panaadon da'i bauda'apa oo iriba umuna an kida, maabaiba kawanu'o usakadan idi.

ba'oran kakupa'o aimaakannao bii iki'o kian, “Da'ati'i!” Ōawunuupan, na'ii ōtukapa podidi'o kawaro. Kaina'a zaidapa'o ubarau'u, uzaamatapa dya'utam kimisha'o aitaaribanaa paka'u ida'a.

⁶ Na'iki ōabata parada-karu wunao bii iki'o kawanu'u 4 kakupa'o aimaakannao. Kaikapa'a kii-karu'u: “Bauda'apa'o kamoo pidan kaudinan winipinaa ida'an turuu utorian soo bauda'apa kilogram poroom, oo turuu utorian soo idikin- auda'u kilogram barley. Mazan aonaa pa'i pudokooda'ana'a olive oil na'iki wine winipinaa.”†

⁷ Udauna'an Kaznizo-dani so'otan 4th sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Ōabata koshan ba'oran kakupa'o aimaakannao bii iki'o kian, “Da'ati'i!”

⁸ Ōawunuupan, na'ii ōtukapa kidai'o kawaro. Kaina'a zaidapa'o ubarau'u, u'uu Mawaka-karu, na'iki kaina'a Mawakainao Wiizi da'anpan uruu. Ipa'i ũnao ati ma'ozaka-karu taa-ka'o ũzowii-kinnaa nii 1/4 pidannao da'a'a imi'i baara'a. Wuru kida idi'o nii pidannao mawakanu'u: mizaataaka-karu idi, zamazi-karu idi, karinaa-karu bakadun kida rinai idi, na'iki kichana'iki-kii kida'o aimaakannao zowian nii ũdyaun.

⁹ Udauna'an Kaznizo-dani so'otan 5th sakibadapa-kariwai scroll di'iki, na'ii ōtukapa altar dazaba'a, pidannao doronaa kida, zowiauzo-kariwainaoz ũmishidan idi manawun Tominkaru Paradan na'iki ũmamashaada'azookan idi pakakuwaapan udau'u.

¹⁰ Diiwa'o ida'an ũkian, “Umanawunu'o Naobanai, kaimana'o na'iki mishi'o! Mana'a naa

† **6:6** Zamazi dono, kawinipinaa wanyukunui sellii-ka'o.

puzaudapa'ana'a powa'a! Kai'i naa pupataka'uta wunaou'u imi'i baara ainaouz zowiauzonaouz waunao, pukaunaata'a naa waunao.”

11 Uruu dauna'an ipai ikawana'ati baraka za'aba'i kida'o kamicha taa-ka'o i'ati. Udauna'an idyuuda-ka'o isookapa'anan masakauda'u, atii ba'oran mishidainao, kaudinainaouz Jesus ati, zowii-ka'o na'apa inao zowii-ka'o kawan, itaita-ka'o kawana'ati.

12 Uruu dauna'an otukapa Kaznizo-dani so'otan 6th sakibadapa-kariwai scroll di'iki. Na'iki otukapa imi'i nakainan ma'ozaka'o ida'an, na'iki kamoo marutan podidi'o kamicha kawan, na'iki kauzu tukapa-ka'o wuza na'apa izai kawan.

13 Wiizi kida waotan imi'i baara ati na'apa ma'ozaka'o awaru waota-kidan kawan pa'ishizo'o akai kida pakadunaa di'iki.

14 Aokazi papidinan na'apa scroll kawan, na'iki umainaabatanan. Midukuo kida na'iki imi'i baara paran ii kida'o, ipai'o nii izikada-ka'o pawiiizi iki kida.

15 Uruu idi ipai kingnao da'a'a imi'i baara'a, ipai kazowautapainao na'iki ipai soldyaanao zowaunaanao, na'iki kapuraataniinao na'iki ma'ozakainao na'iki ipai poitoruinao na'iki aonaa poitoruinao mani, ipai'o nii idizinan udaru'o kuba uun nazo ii kida na'iki kuba tuu'uz kida oroda an midukuo ii.

16 Diiwa'o ida'an ikian midukuo kida na'iki kuba kida ati, “Uwaota wa'ida'ati udiza kizi waunao Sakanatapa'o umanawunu'oraz manawun tabai ida'a'o ai, na'iki Kaznizo-dani pataka'utan ai wau-nao.

17 Uruu kichana'iki-kii kida'o pataka'utin-karu

kamoo kaawan naa wuru'u: kanoma'o nii tuu-dazu?"

7

144,000 Israelitenaο kainaabata-kaο Tominkaru ati

¹ Uruu dauna'an otukapa 4 angelnaο kadishitapan 4 imi'i baara shakaru kida di'ii, iẓaamatapan awaru kida, aonaa kizi awaru nii imi'i baara'a oo paran ii oo atamun baawu an.

² Udauna'an otukapa ba'oran angel wa'atin waoko iki, una'akapa kakupa'o Tominkaru kainaariba. Uparadan diiwa'o ida'an wunao ati'i 4 angelnaouz, utaan ma'ozaka-karu i'ati, ipataka'uu-kinaa nii imi'i baara na'iki paran.

³ Angel kian i'ati, "Aonaa zii ukaziwa'ana'a imi'i baara, paran oo atamun kida atii wakainaabatan dauna'an zii waTominkarun pidanannaο, itawu kida ida'a."

⁴ Aizii wuru'u Tominkaru pidanannaο kainaabata-kariwainauz pataawu kida ida'a kowaada-kaο ot'ati iiriban 144,000. Inao wuru'u 12 Israel takaan-daunnaο tonaazinaa bii iki'oraz iẓaamata-kaο.

⁵⁻⁸ 12,000 zaamata-kaο baudi'apa'o tonaazinaa kida di'iki, wunao kida di'iki'i: Judah, Reuben, Gad, Asher, Naphtali, Manasseh, Simeon, Levi, Issachar, Zebulun, Joseph, na'iki Benjamin di'iki.

Iriba'o pidannaο baokopatinpan

⁹ Uruu dauna'an otukapa iriba'o manawun pidannaο baokopatinpan aona'o turuu iaita-kaο! Kaawainauz na'ati wa'atin ipai bakadun wiizai kida di'iki, na'iki ipai bakadun idokozu-daunnaο

tonaazinaa kida di'iki, na'iki ipai bakadun ĩmada kida di'iki, na'iki ipai bakadun ĩparadan kida di'iki. Na'a ĩkadishitapan umanawunu'oraz manawun tabai na'iki Kaznizo-dani kanaapu'u. ĩkaiwadapa dawuu za'aba'i kida'o kamicha baraka'o, na'iki ĩzaamatapa pokoridi anaba kawan kida'o paka'u kida ida'a.

¹⁰ Diiwa'o ida'an ĩkian,

“Pugaru waTominkarun na'iki

Kaznizo-dani kazannaata'oraz waunao.

Pugaru sakanatapa'oraz umanawunu'o
manawun tabai ida'a.”

¹¹ Ipai daunuuda'u angelnao kadishitan, awauta ĩzikonuitapan wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai, ipai kazowautapainao, na'iki 4 kakupa'o aimaakannao. Uruu dauna'an ipai ĩwashatinan, ĩawun baara kida apowa iti wuru kanaapu ati'i umanawunu'oraz manawun tabai, na'iki ĩtaainan naa Tominkaru ati.

¹² ĩkian,

“Amen!

Marii kizi Tominkaru konaukii-kida-kao

umanawunun idi,

na'iki uaitapaaban idi,

na'iki ukaimanan idi;

marii kizi umarainapa-kao

unaobanain idi,

na'iki uma'ozakan idi

karikaonan na'iki karikaonan!

Amen!”

¹³ Udauna'an bauda'apa kazowautapainao bii iki'o pishaan õgaru. Ukian, “Kanom kaduznao wuru'u pidannaouz kaiwadapainao baraka'o kamicha za'aba'i kida? Na'iki'oram ĩwa'atin?”

14 “Ōnaobanaa, aonaa ðaitapan, soo pugaru pa'an aitapa,” ðkian u'ati.

Uruu dauna'an ukian ð'ati, “Ipai wunaou'u do-batainaou'u naa kichana'iki-kii kida'o aimaakan kida baiaapa-kariwai. Ipai'ora'a naa ðchikaan pakamichan za'aba'i kida baraka, Kaznizo-dani izain idi.

15 “Uruu idi ðkadishitapan Tominkaru taba kanaapu'u kaudinainao nii u'ati uwiizi ii ipai kamoo na'iki maruta'o; na'iki wuru'u Sakanatapa'oraz umanawunu'o manawun tabai ida'a una'aazon ni'i naa ðtuma utaapan ðdyaun.

16 Aonaa na'apainim nii ðzamaziizon oo ðmaarakon, aonaa na'apainim nii ðbaiaapan kamoo wiichan powa'a,

17 Usha'apanum kau'an, Kaznizo-dani mashaapa'oraz maonapa umanawunu'oraz manawun tabai dazaba'a, utaapan nii ðdyaun na'apa kaznizo taapa-kao kawan, una'akan nii ðdyaun nunudapa'o wunu di'iti, taa'oraz kakupa-kinai. Na'iki Tominkaru inoan nii kapam ðawun uu kida ipai ðawun iki.”

8

Kaznizo-dani so'otan 7th sakibadapa-kariwai scroll di'iki*

1 Kaznizo-dani so'otan dono wuru'u 7th sakibadapa-kariwaiz scroll di'iki, sariapa

* **8:** *scroll:* kaarita katoridau'u upapidapa-kao oo soolaa-kariwai madai kaiwauzo-kariwai saadapa-kizai nii. Panaadon da'i kaina'a usakibadapa-kinao kida, panaadon da'i bauda'apa oo iriba umuna an kida, maabaiba kawanu'o usakadan idi.

amazada mashaadina'akan mashaa aokazi ii, ikoda mani pazikon an hour.

² Udauna'an otukapa 7 angelnao kadishitapan na'a Tominkaru kanaapu'u, na'iki taa-kaō ikawana'ati, bauda'apa kida kuwudii.

³ Ba'oran angel kaawan ukadishitan maonapa altar dazaba'a, uzaamatapanii shanaribai kinnaa gold idi'o utoma-kaō. Diri'i kaduunu'o aimaakan kida taa-kaō shanaribai nii u'ati, ukawaodan nii Tominkaru ati upidanannao toriinpan tuma, na'iki umuudan naazu altar, gold idi'oraz utoma-kaō paawa ii, wuru'u umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu ia'oraz.

⁴ Angel zaamatapaniaz shanaribai ka'awapa'o shan makon doko iti Tominkaru di'iti, Tominkaru pidanannao toriinpan kida tuma.

⁵ Uruu dauna'an angel paidadan shanaribai kinnaa wizi'i'o tikazi tiriizi idi altar paawa iki, udauna'an ukaboota'akan naazu imi'i baara iti, sariapa na'ii kan-kan-kia'o na'iki toroanaru turuinan, na'iki imi'i nakainan ma'ozaka'o ida'an.

7 kuwudiinao

⁶ Wuru'u 7 angelnao zaamatapainaoz pakawana'ati kuwudii kida minziwan naa ipoota'azon naa kidaz.

⁷ Kiwiitapa'o angel pootan pakuwuda, sariapa dadara kida'o wunu, kuba kawan, na'iki tikazi, izai tuma'o waotan imi'i baara ati. Uruu idi 1/3 imi'i baara ka'awan, na'iki ipai atamun na'iki pinidi na'a kida'o ka'awan.

⁸ Udauna'an ba'oran angel pootan pakuwuda, sariapa aimaakan udaru'o midukuo ka'awapa'o

kawanu'u, kaboota-kao paran baoko iti. Uruu idi 1/3 paran baoko tanawatinan izai nii,

⁹ na'iki ipai mashaapainao na'a ubaoko'o mawakan, na'iki kanawa tuu'uz kida na'a'o, ipai ĩmainaabata-kao.

¹⁰ Udauna'an 3rd angel pootan pakuwuda. Sari-apa udaru'o na'iki kanada'o wizi waotan doko iki, wa'ozinao na'iki wunu nunudapan di'iti.

¹¹ Wizi uu “Kibia'o Manawun,” uruu idi 1/3 ukibiidan wa'ozinao na'iki wunu nunudapa-kizi kida, na'iki iriba pidannao mawakan ĩtuzan idi wuru'u wunu kibia'oraz manawun.

¹² Udauna'an 4th angel pootan pakuwuda. Sari-apa 1/3 kamoo, kauzu, na'iki wiizinao zowita-kao, uruu idi 1/3 kida ĩkanadan makada-kao. Na'iki 1/3 bauda'apa kamoo ida'a, aonaa ukanadan; na'iki na'apa kapam 1/3 bauda'apa'o maruta'o ida'a, aonaa ukanadan.

¹³ Uruu dauna'an ðawunuupan, ðtukapa udaru'o kokoi zuutapa'o doko ii. Ukian diiwa'o ida'an, “Kasha'ora'o nii! Kasha'ora'o nii! Kasha'ora'o nii manawun sha'apan ipai pidannao ati mashaapainaoz da'a'a imi'i baara'a, wuru poota-kao dono'o idikinauda'u'oraz kuwudiinao, idikinauda'u'o angelnao pootan ni'oraz!”

9

¹ Udauna'an 5th angel pootan pakuwuda, ðtukapa wizi waotauzoz doko iki imi'i baara ati, na'iki key taa-kao u'ati, ka'unaru aona'oraz utokon nii keyannaa.

² Wizi da'atan dono wuru'u ka'unaru aona'oraz utokon nii, kishana'o koditan bodo'okappan, na'apa tuubaru'o tikazi ka'awapa'o shan kawan.

Uruu idi udikinidan kamoo, na'iki maruta utaapan amazada.

³ Aonaa masakauda'u mani manorunao koditan tikazi shan di'iki imi'i baara ati, na'iki ĩma'ozakan taa-kao na'apa kankoorun ma'ozakan kawan.

⁴ Aonaa ĩtaapada-kao ĩkaziwan pinidi oo atamun kida oo sha'apa'oram paoribai, mazan turuu ĩkaziwan pidannao pa'an, aona'oraz Tominkaru kainaariba nii ĩtawu kida ida'a.

⁵ Wuru'u manorunaouz aonaa ĩtaapada-kao ĩzowian pidannao sariapa, mazan ĩbaiatin-kidan nii ĩdyaun baka'iauda'u kauzu. Wuru kaziwanu'u ĩchiianiaz na'apa kankoorun chiinii kawan.

⁶ Uruu dono pidannao aipan nii padamata pamawakan, mazan aona'o nii ĩmawakan; ĩaipan pamawakan, mazan aonaa ĩmawakan.

⁷ Wuru'u manorunaouz aidinpan na'apa kawaronao kawan minziiwapa'oraz naa mizaataakapa-karu dau'ati; ĩzowau paawa'a kida kaina'a ĩkaiwadapan kowamai kawanu'o Gold idi'o utoma-kao, na'iki ĩawun baara kida aidinpan na'apa pidan awun baara kawan.

⁸ ĩzowaud kida dawuan na'apa zun zowaud kawan, ĩudako kida na'apa lion dako kida kawan.

⁹ Kaina'a ĩdokori'i dikiniribanaa kida chipirari idi'o kawanu'o, na'iki ĩkutuba aran kida tururukadappan na'apa tawuru kawanu'u iriba'oraz kawaronao kozootapainaouz chariot* kida mizaataakapa-kizai iti'o kawan.

¹⁰ Kaina'a ĩdyuo kida ida'a ĩchiimikitin-kinaa na'apa kankoorun kawan, na'iki uruu idi'o

* **9:9** *chariot*: soldyaanao tararan

wuru'u ĩkaziwaanuz pidannao ĩbaiatin-kidan nii ĩdyaun baka'iauda'u kauzu.

¹¹ Kaina'a ĩnaobanaa king kazowautapa'o ĩdyaun, Hebrew ida'an u'uu dakota-kao Abaddon, na'iki Greek ida'an u'uu dakota-kao Apollyon, (“Pataka'utauzo” kia'o wuru'u). Uruu angel awunuutapa'oraz ka'unaru aona'oraz utokon nii.

¹² Wuru'u di'ora'a, kiwiitapa'o kasha'ora-karu baiaapa-kariwaiz kaiwainpa'aka'oraz naa shaa-batapan naa wuru'u, kaina'iki dya'utama'a naa kasha'ora-karu kida kaiwainpa'o nii zii.

¹³ Uruu dauna'an 6th angel pootan pakuwuda. Ōabata parada-karu wa'atin 4 altar shakaru kida di'iki, gold idi'oraz utoma-kao, Tominkaru kanaapu ia'oraz.

¹⁴ Parada-karu kian angel ati, “Pumuuda wuru'u 4 angelnao dodotapa-kariwainauz udaru'o wa'ozi Euphrates dazaba ia'oraz!”

¹⁵ Uruu 4 angelnao taapa-kao minziiwapa'a naa; wuru kamoo dau'ati'i aita-kariwaiz naa, uruu dono ĩzowian nii 1/3 pidannao.

¹⁶ Soldyaanao zaidapainauz kawaronao, ōabata ĩdiri'in kowaada-kao 200,000,000 ĩdyaun.

¹⁷ Kaikapa'o wuru'u ōtukapan kawaronao na'iki zaidapainauz ĩbarau'u kida: wunaou'u zaidapainauz, kaina'a ĩkaiwadapan padokori'i dikiniribanaa kida, ĩaidinpan wuza tikazi kawan, blue sapphire† kawan, na'iki yellow sulfur‡ kawan. Kawaronao zowau kida aidinpan na'apa

† 9:17 *sapphire*: uruu konaunama'o kuba. ‡ 9:17 *sulfur*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

lionnao zowau kawan kida, na'iki ïdako kida di'iki kodita tikazi, kashana'o na'iki pizo-pizowa'o sulfur.

¹⁸ Na'iki 1/3 pidannao zowii-kaos da'a'a imi'i baara'a, wuru idi'i idikinauda'u'oraz pataka'utin-kinai kida: tikazi, kashana'o na'iki pizo-pizowa'o sulfur kodita'oraz kida kawaronao dako iki.

¹⁹ Wuru'u kawaronaouz ïma'ozakan taa-kaos uruu dono ïdako na'iki ïdyuo kida ida'a'o, uruu kida idi'o wuru'u ïkaziwaanuz pidannao. ïdyuo kida kazowau'o na'apa kowazaz zowau kawan.

²⁰ Aizii ipai pidannao, aona'oraz ïmawakan na'apain wuru idi'i kichana'iki-kii kida'oraz pataka'utin-kinai kida, pakawan aonaa ïmarina'atan patomanii aimaakan kida. Aonaa ïmashaadan patoriinpan oia'o doronainao ati, na'iki wunao ati'i ïtomaniaz aimaakan kida gold idi, wizi'i'o chipirari idi, isha'o chipirari idi, kuba idi na'iki atamun idi, aona'oraz kanom ïtukapan, ïabatan oo aona'oraz ïchi'ikan.

²¹ Na'iki aonaa ïmarina'atan pazowiipan pairibannao, na'iki ïsha'apaapan oia'o doronai ida'an aimaakan di'itinapa-kida'o pidannao, na'iki madoronaa-daun ïkiaapaakan, na'iki ïkoidimikin.

10

*Angel na'iki duusodi'o scroll**

¹ Uruu dauna'an õtukapa ba'oran umanawunu'o angel wa'atin aokazi iki. Ukaiwadapanii kawanu'o isha'iz kamicha kaiwaadapa-kaos

* **10:** scroll: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

kawan. Na'a'o kapam kiwari'i uzowau paawa an, uawun baara kanada'o na'apa kamoo kawan, na'iki utaba'u kida na'apa doko'a'o tikazi kida maodapan kawan ĩaidinpan,

² paka'u ida'a uzaamatapa duusodi'o scroll da'atinpa'o. Udauna'an umuudan padiwa'ora antanpu'o pakidiba paran paawa iti, na'iki umuudan pa'ashabaron antanpu'o pakidiba imi'i paawa iti.

³ Na'iki ukadakon diiwa'o ida'an na'apa lion kadakon kawan. Uruu dauna'an sariapa 7 toroanarunao dako'atinuzu, õaitapa na'apa'oram wuru'u ĩparadan kianuz.

⁴ Maonapa'ora'a naa õsaadan padamata na'apam ĩkian kida, upu'u mazan õabatan parada-karu kian aokazi iki õ'ati, “Pumashaapa zii! Mana'a pusaada'ana'a na'apam toroanarunao kian.”

⁵ Uruu dauna'an umanawunu'oraz angel, kadishitapa'oraz paran paawa ii, na'iki imi'i paawa'a sawadan padiwa'ora antanpu'o paka'u aokazi iti.

⁶ Uaipan idi paparadan mishida-ka'o, ukaiwaan Tominkaru uu, uruu karikaonanu'oraz ukakupan, toma'oraz aokazi na'iki ipai aimaakannao unazoa'oraz, uruu toma'oraz imi'i baara na'iki ipai aimaakannao unazoa'oraz, na'iki uruu toma'oraz paran na'iki ipai aimaakannao ubaoko'ia'oraz. Angel kian, “Aona'o ni'i naa Tominkaru zaudapan powa'a!

⁷ Mazan 7th angel pootan dono'o naa pakuwudu, umishian ni'i naa pasha'apata'azonii, na'apa ukowaadauzon

kawana'atizu kotua'a naa, uruu wuru'u kuwaiz, aona'oraz uaitapauzo-kao, ukowaadauzoniaz papoitorunao, prophetnao ati.”

⁸ Udauna'an ōabata parada-karu aokazi iki'o kian ō'ati koshan, “Pumako puzaamata'an wuru'u da'atinpa'oraz scroll, angel ka'u di'iki, kadishi-tapa'oraz paran paawa ii na'iki imi'i paawa'a.”

⁹ Uruu idi ōmakon angel di'iti ōpishaan naa u'ai wuru'u duusodi'oraz scroll. Ukian ō'ati, “Puzaamatazu na'iki punika'a naazu. Pudako ii putiwaan niiz bishoo, mazan pudyokorautan dauna'an ukaawan nii putoba nazo iti katama'a naa.”

¹⁰ Uruu idi ōzaamatan naa wuru'u duusodi'oraz scroll angel ka'u iki ōnikan naazu! Ōdako ida'a ōtiwaanuz bishoo, mazan ukaawan ōtoba nazoo iti, sariapa ukataman.

¹¹ Udauna'an kii-karu ō'ati, “Pukowaada'ana'a naa koshan kanom Tominkaru aiapanii pasha'apatan ipai pidannao ati, bakadun kidaz ũwiizi, ũmada, ũparadan, na'iki ipai kingnao ati.”

11

Dya'utama'o prophetnao Tominkaru dyuudanii

¹ Uruu dauna'an aitaaribai atamun taa-kao ō'ati na'iki kii-karu ō'ati, “Pumako puaita'an kizi na'apam Tominkaru Dapu na'iki altar udarun, na'iki puaita na'apauda'um kaina'a pidannao choochiipainao unazo ii.

² Mazan aonaa puaita'ana'a na'apam Tominkaru Dapu panibazooti udarun, usha'apanum kau'an taa-kariwai'i naa wuru'u ba'oran pidannao ati, aona'oraz ũmishidan

Tominkaru. Īchi'ikaadanaan nii ipai dono'i nazo an Tominkaru pidanannao mashaapa-kiziz, na'iki ĩpataka'utan niizu 42 kauzu.*

³ Na'iki ōtaan nii ma'ozaka-karu dya'utama'o ōprophetinnao ati ĩkakuwaapa-kināa nii mishi'oraz ōkuwaa dau'u, wuru dono'o 1,260 kamoo kidaz. Uruu dono ĩkaiwadan nii kamicha kasha'ora-karu daara ĩaida-kida-kināa nii pakasha'oran pidannao oian dau'ati."

⁴ Wuru'u dya'utama'oraz Tominkaru prophetinnao, ĩnao wuru'u dya'utama'oraz olive kadunaa kida ni'oraz,† na'iki dya'utama'oraz lamp saabatinapa-kizi kida ni'oraz kapam kadishitapa'oraz Naobanai kanaapu ii, uruu kazowautapa'oraz ipai amazada.

⁵ Na'ia'oram pidan tiwaan an pasha'apatan dikauda'o aimaakan ĩtuma, ĩkodita-kidan nii tikazi padako iki kida, uruu idi'o nii ĩzowian patarubanao. Ukau'an na'apa'o ida'ana'o nii pidan mawakan utiwaan an pasha'apatan dikauda'o aimaakan ĩ'ati.

⁶ Kaina'a'o nii ĩma'ozakan taa-kao ĩmashaatapa-kināa nii wunu ukaawan ai, wuru dono'o ĩkakuwaapatinanuz Tominkaru paradan dau'u. Kaina'a kapam ĩma'ozakan taa-kao ĩtanawata-kināa nii wunu izai nii, na'iki turuu ĩsha'apatan bakadun pataka'utin-kinai kida imi'i baara'a na'apainim karikaonan paaipan kawana'ati.

⁷ ĩpaian dauna'an pakakuwaapan pidannao ati, wuru'u kichana'iki-kia'o pana'aokazi kodita'o

* **11:2 42 kauzu:** na'apa'o wuru kawanu'o verse 3 ida'a'oraz 1,260 kamoo kidaz, na'apa'o kapam wuru kawanu'o Revelation 12:14 ida'a'oraz 3 1/2 wunu kawan. † **11:4** Zechariah 4:3

ni'oraz imi'i waranu iki, mizaataakan nii ĩtuma, uzowian nii ĩdyaun mawaka.

⁸ Mawaka'o prophetnao na'ian nii mapudu'o dobaapa-kizai dunapo ii, umanawunu'oraz donoi nazo ii. Na'ia'o kapam ĩnaobanaa Jesus taukauzo-kaos cross di'iti. Uruu wuru'u donoiz dakota-kariwaiz kapam Sodom oo Egypt nii, usha'apanum kau'an pidannao na'ii sannao mashaapan idi oii, na'apa Sodom oo Egypt Baara sannao kawan.

⁹ Pidannao ipai wiizai kida di'iki, bakadun ĩdoku-daunnao kida di'iki, bakadun ĩparadan kida di'iki, na'iki ipai bakadun ĩmada di'iki, ipai'o nii ĩtukapan Prophetnao mawakainaoz washatinpan 3 1/2 kamoo, na'iki aonaa ĩaipan ĩdida-kaos.

¹⁰ Tuukia'o nii pidannao konaukian Prophetnao mawakan idi, usha'apanum kau'an kiwiin ĩpataka'utin-kidauzon ĩdyaun tuukii manawun. Uruu idi ĩkonaukiitanan nii, ĩdyuudan nii aimaakan kida pa'atiaaka kida.

¹¹ Mazan 3 1/2 kamoo dauna'an, Tominkaru kakudan nii ĩdyaun powaa iti koshan, uruu idi ĩkadishitan, na'iki ipai tukapainao ĩdyaun tarian.

¹² Uruu dauna'an dya'utama'oraz Prophetnao abatan diiwa'o parada-karu aokazi iki'o kian ĩ'ati, "Uwa'ati da'ati'i!" kii. ĩmakon naa aokazi iti isha'iz ida'an, pidannao manaudapa-kainao ĩdyaun awunuutapan pu'u.

¹³ Sariapa imi'i nakainan ma'ozaka'o ida'an manawun, na'iki 1/10 kabaunnao tonnaa ka-boobi'ii-kaos. 7000 pidannao mawakan wuru idi'i imi'i nakainanuz, ba'orainao wa'akinainao aona'o ĩmawakan, tuukii ĩtarian, uruu idi ĩkian,

“Tominkaru aokazi ia'ο, pugaru ma'ozaka'ο manawun.”

¹⁴ Di'ora'a 2nd kasha'ora-karu kida, kaiwainpa'aka'oraz naa kida, shaabatapan naa wuru'u. Kaina'iki bauda'apa'a naa kasha'ora-karu, kadimana'ο ni'i naa ukaiwainpan di'ora'a kida dauna'an.

7th angel pootan pakuwuuda

¹⁵ Uruu dauna'an uru'u naa 7th angel pootan pakuwuuda, na'ii ōabata diiwa'ο ida'an parada-karu kida aokazi iki'ο kian:

“Aizii di'ora'a dauna'an,
soo wanaobanaa Tominkaru
na'iki wuru'u uzaamataniaz Christ,
kazowautapan ni'i naa ipai pidannao.
Tominkaru kazowautapan nii karikaonan
na'iki karikaonan!”

¹⁶ Sariapa 24 kazowautapainao sakanat-apainaoz pataba kida ida'a Tominkaru kanaapu'u, ipai iwashatinan paawun baara ikinapa imi'i baara iti, iṭainan naa u'ati.

¹⁷ Iṭkian:

“Wanaobanaa Tominkaru umanawunu'ο,
pugaru na'auzoz amazada
toma-kao ua'ii,
na'iki karikaonanu'ο nii puna'an.

‘Kaiman’ wakian pu'ati,
puaidan idi mishi'ο puma'ozakan,
na'iki pusakadani'i naa pukazowautapan!

¹⁸ Ipai mamishida-kainao to'oran tuukii pu'ati,
kaawa'a naa aizii puto'oran kmoon,
pubuupan mawakainao kmoon kaawan
naa.

Kaawa'a naa kamoo pukawinipinaata-kinaa nii
 pupoitorunao,
 wuru'u prophetnaouz,
 na'iki ipai pupidanannao taapainaoz pu-
 garu umanawunu'o nii,
 manawun-tinpainao na'iki pataka'utinainao.
 Kaawa'a naa kamoo pumainaabatan
 ipai pidannao zowiainao
 ba'oran pidannao da'a'a imi'i baara'a.”

¹⁹ Uruu dauna'an aka Tominkaru Dapu aokazi
 ia'o da'atinan na'iki na'ii ōtukapan kaimana'oraz
 pakara Tominkaru paradan pakarannaaz.
 Udauna'an na'a kan-kan-kia'o, toroanaru
 turuinan, imi'i nakainan na'iki dadara tuu'uz
 kida'o wunu waotan.

12

Zuna na'iki Dragon *

¹ Uruu dauna'an ōtukapa umanawunu'o
 di'itinapa-kinai aimaakan aidinan aokazi ii:
 Zuna kakamichantimpa'o kamoo idi, na'iki kauzu
 okidiba waranu'u, na'iki kaina'a okaiwadapan
 king kowam kaduz, upaawa'a kaina'a 12 wizinao.

² Kaudani'o wuru'u orooz, odani shakata'azon
 idi'i naa ozaadan na'iki okadakoinan ukaziwan
 idi.

³ Ōtukapan koshan ba'oran umanawunu'o
 di'itinapa-kinai aimaakan aokazi ii: na'ii ōtukapa
 udaru'o wuza'o Dragon, kaina'a'o 7 uzowau na'iki
 10 u'ozoo kida, na'iki ipai uzowau kida kawana'ati
 kaina'a king kowam kaduz kida.

* **12:** *Dragon:* uruu oia'o doronai zowaunaa, udakota-kaos Satan.

⁴ Padyuo idi uto'otan doko iki 1/3 wizinao, udauna'an ukabootan ĩdyaun imi'i baara ati. Dragon kadishitan zun kanaapu'u, unika'azon odani, ushakatan dono.

⁵ Uru'u naa okaudanipa'akan naa daonaiora odani nii, uruu wuru'u kazowautapa'o ni'oraz ipai pidannao da'a'a imi'i baara'a, pama'ozakan ida'an. Mazan koraidaonaa na'aka-kaomasha'apakiaka Tominkaru na'iki utaba di'iti.

⁶ Na'iki wuru'u zunaz, okidoopa'akan naa munapo pidan mashaapa-kizi ai, amazada iti, Tominkaru minziiwatanii di'iti, na'ii kaimana'o nii otaapa-kaom 1,260 kamoo kawana'ati.†

⁷ Uruu dauna'an mizaataaka-karu aokazi ii. Michael, pa'angelinnao tuma mizaapan Dragon, na'iki Dragon pa'angelinnao tuma mizaapan powaa iti Michael.

⁸ Mazan winii-kaom Dragon pa'angelinnao tuma, na'iki aonaa turuu ĩmashaapan naa powa'a aokazi ii.

⁹ Uruu idi udaru'oraz Dragon na'iki uangelinnao kaboota-kaoa'a naa aokazi iki imi'i baara ati, uruu wuru'u dakota-kariwaiz kowazaz nii kotua'a naa, na'iki Devil oo Satan kii, uruu wuru'u sha'apata-kida'oraz oia'o pidannao ati umariidapan ida'an ĩdyaun.

¹⁰ Sariapa ōabatan aokazi ii parada-karu kian diiwa'o ida'an kaikapa'a: “Aizii waTominkarun kazannaatan papidanannao kamoon kaawan naa! Aizii uaidan pamanawunun pakazowautapan ida'an king kawan, na'iki Christ, uzaamataniaz naobanai nii aidan pamanawunun

† **12:6** Putukapa footnote Revelation 11:2 saada-kaom 1,260 kamoo daua'oraz.

kapam utuma. Usha'apanum kau'an aona'o ni'i naa powa'a Satan kadishitan Tominkaru kanaapu ii, ukaboota-ka'o idi'i naa aokazi iki imi'i baara ati. Uruu wuru'u kowaadapauzoz da'i kiwiin Tominkaru ati kanom wa'inawuzunao na'iki wadadagoonao sha'apatanii oii kida'oraz aimakaan ipai kamoo na'iki maruta'o Tominkaru ati.

¹¹ Mazan wa'inawuzunao na'iki wadadagoonao winii Satan, Kaznizo-dani izain ida'an na'iki ikakuwaapan ida'an kaimana'o kuwai dau'u udaua'oraz, na'iki aonaa itarian pazowia'azoo-ka'o ai.

¹² Ukonaukii, unao mashaapainauz aokazi ii, mazan unao mashaapainao imi'i baara'a na'iki paran baoko ii, ubaiaapan nii kasha'ora-karu tuukii, Satan kaawan idi'i naa unao ida'ati. To'ora uruu, uaitapan idi aona'a naa amazada turuuan usha'apata-kida-kinaa nii oia'o."

¹³ Dragon aitapan idi'i naa pakaboota-ka'o imi'i baara ati, uru'u naa udawatan zun shakata-kida'oraz da'i daonaiora.

¹⁴ Mazan dya'utam udaru'o kokoi kutuba kawan kida'o taa-ka'o o'ati, ozuuta-kinaa nii pawiiizi iti amazada iti munapo'o pidan mashaapa-kizi ai. Na'ii kaimana'o nii otaapa-ka'o Dragon ai 3 1/2 wunu kawana'ati.‡

¹⁵ Uruu dauna'an Dragon kodita-kidan wunu padako iki, kadimana'o ushootan wa'ozi kawan zun dawu'ati uaipan wunu na'akan oroo munapo.

¹⁶ Mazan imi'i kaminka'uta wuru'u zunaz, uda'atinan ida'an utoman ka'unaru, uruu idi ipai

‡ 12:14 Putukapa footnote Revelation 11:2 saada-ka'o, 3 1/2 wunu daua'oraz.

wunu morotan ushaawata.

¹⁷ Uruu idi Dragon to'oran zun ati na'iki umakon umizaataaka'anan ba'oran odainao tuma mishidainaouz Tominkaru paradan na'iki taapainaouz Jesus kuwaa.

¹⁸ Udauna'an Dragon kadishitan paran danoma ii.

13

Dya'utam pana'aokazinao

¹ Udauna'an otukapa bauda'apa kichana'iki-kia'o pana'aokazi koditan paran baoko iki. Kaina'a 10 u'ozoo na'iki 7 uzowau; ipai u'ozoo kida kawana'ati kaina'a king kowam kaduz kida, na'iki ipai uzowau kida kawana'ati kaina'a uuai saadinpan dakoopa'o Tominkaru.

² Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi aidinpan na'apa baudokoru kitannaaru kawan, ukidiba kida udaru na'apa bear* kidiba kida kawan, na'iki udako na'apa lion dako kawan. Dragon taan naa wuru'u kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati pataba na'iki pama'ozakan na'apa kizi ukazowautapan paugaru kawan kapam.

³ Bauda'apa kichana'iki-kia'o pana'aokazi zowau, tuukia'o uzowiauzo-ka, mazan manaka'a naa powaa itiz. Uruu idi ipai pidannao imi'i baara ainaouz tuukii ãdi'itinpan, na'iki ãda'anan naa wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi.

* **13:2 bear:** udaru'o na'iki to'ora'o. Ukaiwaanii pabazi za'aba'i kida pazowii-kinna nii aimakan. Kaina'a udikin Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

4 Ipai pidannao taapan umanawunu'o nii wuru'u Dragon, utaan idi pama'ozakan kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati. Na'iki umanawun nii kapam itaapan kichana'iki-kia'o pana'aokazi. Īkian, “Aonaa kanom ma'ozaka'o nii uruu kawan. Kanom ka'iita pawiniinuz, pamizaataakan ida'an utuma?”

5 Uruu dauna'an wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi ma'ozakan taa-ka'o u'atadinapakinanaa nii na'iki na'apa'o kida ida'an udakoopan Tominkaru. Ukazowautapan taa-ka'o 42 kauzu.

6 Udakoopan Tominkaru, u'uu, umashaapa-kizi na'iki ipai mashaapainao aokazi ii.

7 Taapada-ka'o umizaapan Tominkaru pidannao na'iki uwini ĩdyaun pama'ozakan ida'an. Na'iki taapada-ka'o ukazowautapan ipai pidannao, ipai bakadun kidaz ĩdokoza-daunnao kida, ĩwiizi, ĩparadan na'iki ĩmada.

8 Ipai pidannao taapan umanawunu'o nii wuru'u kichana'iki-kia'o pana'aokazi. Īnao wuru'u pidannao aona'oraz ĩ'uu kida saadinpan kakupa-karu kaaritannaa[†] ida'a amazada toma-ka'o ua'ii. Wuru'u kaaritaz zowiauzo-kariwai Kaznizo-dani kaaritan wuru'u.

9 Puabatan an na'apam ōkian, ukau'an puabata'a naa kaiwuru'u parada-karuz.

10 Na'ia'oram pidan aiapa-kariwai utaraa-ka'o, mishi'o nii utaraa-ka'o; na'ia'oram pidan aiapa-kariwai uzowii-ka'o marii idi, mishi'o nii uzowii-ka'o marii idi. Ukau'an marii kizi Tominkaru pi-

[†] **13:8** *kakupa-karu kaaritannaa*: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ĩmashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

danannao tuudan papataka'uta-ka'o na'iki marii kizi pakawan ĩmishidapan uruu.

¹¹ Uruu dauna'an õtukapa ba'oran kichana'iki-kia'o pana'aokazi koditan imi'i ka'azo iki. Kaina'a dya'utam u'ozoo kaznizo dani kawan, na'iki uparadan na'apa Dragon paradauzon kawan.

¹² Na'iki na'apa koshan uma'ozakan kiwiitapa'o kichana'iki-kia'o pana'aokazi kawan na'iki na'apa usha'apatan aimaakan kida uaipan kawana'ati. Uruu idi udyuudan ipai imi'i baara anainao pidannao taapan umanawunu'o nii wuru'u kiwiitapa'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi, kakuda'oraz naa pazowii-ka'o dauna'an tuukii.

¹³ Na'iki uaidan umanawun kida'o aimaakan di'itinapa-kida'o pidannao atii uwaota-kida zii tikazi aokazi iki imi'i baara ati ipai ĩawunuutapan pu'u.

¹⁴ Na'iki ipai upozawata-kidan pidannao mashaapainauz imi'i baara'a uaidan ida'an wuru'u umanawun kida'oraz aimaakan, kiwiitapa'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi awunuutapan pu'u. Na'iki udyuudan ĩtoman aimaakan na'apa'o kiwiitapa'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi kawan uaidinpan, uruu tawuru'u zowiauzo-kariwaiz tuukii, na'iki kakuda'oraz naa powaa iti.

¹⁵ Udauna'an uma'ozakan taa-ka'o unizoin-kidan wuru'u toma-kariwaiz aimaakan, na'iki turuu kizi uparadan kapam. Uruu idi udyuudan ipai pidannao aona'oraz ĩdawukan pa'ati zowii-ka'o.

16 Tuukii kichana'iki-kia'o pana'aokazi‡ dyuudan ipai pidannao, pataka'utinainao na'iki manawun-tinpainao, kapuraatanu'o na'iki mapuraatanu'o, poitorui na'iki aonaa poitorui mani kainaabata-kidinan padiwa'ora antanpu'o paka'u kida ida'a oo pataawu kida ida'a.

17 Na'iki aonaa turuu pidan toriinan oo selliipan sha'apauzii, kinaaribai aonaan an u'ida'a, uruu wuru'u kiwiini'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi uuaz, na'iki uruu wuru'u u'uu aitaapa-kinaoaz.

18 Da'a'a uaiapa aitapaaba-karu, kanom aitapaaba'o marii kizi uaitapan kichana'iki-kia'o pana'aokazi uu aitaaribanaa, usha'apanum kau'an uruu kainaabata'oraz pidan uu kapam, wuru'u 666 kia'oraz.

14

Kaznizo-dani na'iki pidannao ukazannaatani-inao

¹ Uruu dauna'an ðawunuupan koshan ðtukapa Kaznizo-dani kadishitapan Zion naawa'a, na'iki kaina'a utuma 144,000 pidannao, ñnao wuru'u kaina'a'oraz u'uu na'iki udaru uu saadinpan ðtawu kida ida'a.

² Na'iki ðabata parada-karu aokazi iki'o na'apa tozowan shaokodappan kawanu'o, na'iki toroanaru turuinan kawanu'o. Wuru'u ðabataniaz tauapatinainao kawanu'o shamoro* kida ida'an.

‡ 13:16 *kichana'iki-kia'o pana'aokazi*: uruu kowaada-kariwaiz verse 11 di'ii. * 14:2 *shamoro*: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

3 Uruu 144,000 pidannao kunuuan naa pa'ina'o kunui umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u, na'iki 4 kakupa'o aimaakannao kanaapu'u, na'iki 24 kazowautapainao kanaapu'u. Aonaa turuu ba'oran pidannao kunuuan wuru'u kunuiz, soo wuru'u 144,000 pidannao pa'an, ĩnao wuru'u Tominkaru kazannaataniinaouz.

4 ĩnao wuru'u aona'oraz na'apainim ĩkiitauzon zun, uruu idi kaiman ĩtaapan pananaa. ĩnao wuru'u da'ana'oraz Kaznizo-dani umakon dono na'itim karikaonan. ĩnao wuru'u kiwiitapa'oraz ĩkazannaata-kao imi'i baara'a, ĩnao taa-kariwaiz Tominkaru na'iki Kaznizo-dani ati.

5 Aonaa na'apainim ĩmariidinauzon, na'iki aonaa ĩsha'apatauzon oia'o.

Idikinauda'u'o angelnao

6 Uruu dauna'an otukapan bauda'apa angel zuu-tapan doko ii, ukowaada'azon Kaimana'o Kuwai karikaonanu'oraz umishiin Tominkaru di'iki'o ipai pidannao ati, mashaapainaoz ipai amazada kawana'ati kida da'a'a imi'i baara'a, bakadun kidaz ĩwiizi, ĩdokokunnao, ĩparadan, na'iki ĩmada.

7 Ukian diiwa'o ida'an, “Utaapa'a naa Tominkaru umanawunu'o nii na'iki ukonaukii-kida'a naa uruu.” Kaawa'a naa kamoo aita-kariwaiz, ubuuapa-kinaa nii ipai pidannao da'a'a imi'i baara'a. Utaapa'a naa Tominkaru umanawunu'o nii, uruu wuru'u toma'oraz aokazi, imi'i baara, paran na'iki wunu nunudapa kida'oraz.

8 Udauna'an 2nd angel aidinan kiwiitapa'oraz angel dawu'ati. Ukian, “Mainaabata-kaoa'a

naa! Mainaabata-kaoa'a naa Babylon umanawunu'oraz donoi. Babylon sha'apatanii madoronaa-daun kida'oraz oia'o, ipai owaotakidan ba'oran wizainao kida da'a'a imi'i baara'a, otaan kawanu'o wine ituzan nii, uruu wuru'u ma'ozaka'oraz wine okiaapa-kidinanuz madoronaa-daun. Ona'apan idi'o Tominkaru pataka'utan oroo."

⁹ Uruu dauna'an otukapa 3rd angel aidinan kiwiitapainao dawu'ati. Ukian diiwa'o ida'an, "Ipai pidannao taapainao kichana'iki-kia'o pana'aokazi patominkarun nii, na'iki toma-kariwai uruu kawanu'oraz, na'iki ipai kaina'a'o ukainaariba kida itawu kida ida'a oo idiwa'ora antanpu'o ika'u kida ida'a,

¹⁰ ipai'o nii kapam ituzan wine wuru'u Tominkaru to'oranuz. Uruu ma'ozaka'oraz manawun wine Tominkaru shootan ni'oraz pato'oran kooponnaa nazo iti ituzan nii. Di'ora'a pidannao pataka'uta-kaou'o nii idyaun, ka'awapa'o sulfur† idi, angelnao na'iki Kaznizodani awunuutapan pu'u.

¹¹ Wuru'u tikaziz pataka'uta'o ni'oraz idyaun, ushan bodo'okapan nii karikaonan na'iki karikaonan, aonaa na'apainim nii ibaiatinan shaabatan. Inao wuru'u taapainaoz kichana'iki-kia'o pana'aokazi patominkarun nii na'iki toma-kariwai uruu kawan, na'iki kaina'a'oraz ukainaaribanaa u'uuaz i'ida'a."

¹² Ukau'an marii kizi Tominkaru pidanannao ma'ozakadinan ituuda kizi papataka'uta-kaou'o.

† 14:10 sulfur: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

Pakawan kizi ñizo'atin Tominkaru kakinaori kida na'iki ñda'anan Jesus pamishidan tuma.

¹³ Uruu dauna'an õabatan aokazi iki'o parada-karu kian, “Pusaada di'ora'a: Wunaou'u mishidainaouz Naobanai Jesus, konaukia'o nii İdyauñ İmawakan an di'ora'a dauna'ana'a.” Udauna'an Kaimana'o Doronaa kian, “Mishi'o wuru'u. İsookapan ni'i naa dadara kida'o pakaudin-kizi ai, ipai aimaakan kaiman kida'oraz İsha'apatan aitapa-kida-kao nii.”

Kasaba'uapa-karu paoribai aka imi'i baara'a

¹⁴ Udauna'an õawunuupan õtukapa baraka'o isha'iz. Kaina'a pidan kawanu'o sakanatapan isha'iz paawa'a. Kaina'a king kowam kaduz gold idi'o utoma-kao uzowau paawa'a, na'iki kaina'a uzaamatapan dimana'o soopara paka'u ida'a. ¹⁵ Uruu dauna'an ba'oran angel koditan Tominkaru Dapu aokazi ia'o di'iki. Diiwa'o ida'an ukian wuru ati'i sakanatapa'oraz isha'iz paawa ia'o ati, “Aizii pusa'uka'a naa paoribai kadunaa kida pusooparan idi, ipai paoribai aka kida da'a'a imi'i baara'a'oraz dyuua'a naa kidaz, kaawa'a naa kamoo turuu kizi'i naa İkasaba'uu-kao!”

¹⁶ Udauna'an wuru'u sakanatapa'oraz isha'iz paawa'a kaudina'akan naa pasooparan ida'an. İpai ubaokopatan paoribai aka da'a'a imi'i baara'a.

¹⁷ Uruu dauna'an õtukapa ba'oran angel koditan Tominkaru Dapu aokazi ia'oraz di'iki, kaina'a u'ida'a dimana'o soopara kapam.

¹⁸ Na'a'o ba'oran angel, ukoditan altar dazaba iki, uruu wuru'u taapa'oraz tikazi. Ukian diiwa'o ida'an angel zaamatapa'oraz dimana'o soopara

ati, “Pukaiwa'a naa puseoparan, pudukuta'a naa grape kida pakadunaa kida di'iki da'a'a imi'i baara'a, usha'apanum kau'an ozoka'a naa grape kida.”

¹⁹ Uru'u naa ukaudina'akan naa puseoparan ida'an imi'i baara'a, ipai udukutan grape kida pakadunaa kida di'iki. Udauna'an umuudan naa kidaz grape dakazaa-kizinao nazo iti,[‡] uruu wuru'u Tominkaru to'oranuz.

²⁰ Grape kida dakazaa-kao na'iki u'uu sararookaoz paniba ia'o wiizai ai. Grape uu sararookao dono'o naa, izai kodita na'iki, ushootan wa'ozi kawan, umakon munapo 200 miles mani, na'iki baka'iauda'u feet mani ukaanan.

15

Angelnao na'iki dawu'itiini'o pataka'utin-kinai kida

¹ Uruu dauna'an otukapa ba'oran umanawunu'o di'itinapa-kinai aimaakan aokazi ii. 7 angelnao zaamatapan 7 pataka'utin-kinai kida, uruu ikaduzunnaa. Ikaiwainan dauna'an kida aona'o ni'i naa Tominkaru to'oran powa'a.

² Udauna'an otukapa paran, glass taidada tikazi tuma'o kawanu'o. Na'iki na'a udazaba'a otukapa kapam taonawu'u winiainaouz da'i kichana'iki-kii kida'o pana'aokazi, imadawuka'azookan ida'an toma-kariwai uruu kawanu'o ati na'iki aona'o itaapadan pakainaabata-kao ukainaariba idi uruu wuru'u u'uu aitaaribanaaz kapam. Na'iki

[‡] **14:19** Kuba ida'a'a'o ka'unaru kichada-kao udaru'o, udakota-kao 'winepress' kii.

ĩzaamatapanii shamoro* kida, Tominkaru taaniaz
ĩ'ati.

³ Na'iki ĩkunuuan naa Moses kunu, Tominkaru
poitoruz, na'iki Kaznizo-dani kunu kapam
wuru'u. Kaikapa'a ĩkunuuanzu'u:

“Naobanai Tominkaru pugaru umanawunu'o,
pusha'apata umanawun kida'o
aimaakan
di'itinapa-kinai kida.

Pugaru King nii ipai wiizai kida ati,
ipai wuru kida'a pusha'apatanii kidaz
ipai ukaimanan na'iki umishiin.

⁴ Kanom aona'o nii utarian pu'ai, Naobanai.

Ipai pidannao kowaadan nii pugaru
umanawunu'o.

Pugaru puba'oran kaimana'o.

Ipai pidannao ipai wiizai kida di'iki
wa'atin nii pu'ida'ati,
ĩdawuka'anan pu'ati.

Usha'apanum kau'an ipai kanom pusha'apatanii
kida,
ipai usakitapan na'iki umishiin.”

⁵ Uruu dauna'an õtukapa Tominkaru Dapu
aokazi ia'o, Tabernacle† da'atinan.

⁶ Wuru'u 7 angelnao zaamatapainao 7
pataka'utin-kinai kida koditan Tominkaru Dapu
nazo iki, ĩkaiwadapanii maniriba'o kamicha wizi'i
kida'o, na'iki ĩkaiwadapanii zadawii kawanu'o gold
idi'o utoma-kaao, didimai kaiwada-kaao kawanu'o
padokori'i kida paawa an.

* **15:2** *shamoro*: Putukapa kaarita token ii, Parada-karu
Masha'apannaada-kinao di'ii. † **15:5** *Tabernacle*: Putukapa
kaarita token ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

7 Uruu dauna'an bauda'apa, 4 kakupa'o aimaakannao bii iki'o, taan 7 angelnao ati, 7 boon kida gold idi'o ĭtoma-kao paida kida'o Tominkaru to'oran idi, uruu mashaapa'oraz karikaonan na'iki karikaonan.

8 Sariapa Tominkaru Dapu nazoo kashana'akan tuukii, Tominkaru umanawunun na'iki uma'ozakan na'an idi'i naa, aonaa turuu pidan morotan unazo iti, atii 7 pataka'utin-kinai kida ipain, wuru'u 7 angelnao zaamatapaniaz kida.

16

7 boonnao paida kida'o Tominkaru to'oran idi

1 Uruu dauna'an ōabatan diiwa'o parada-karu Tominkaru Dapu'u iki'o kian 7 angelnao ati, “Umako ushoota'ana'a naa wuru'u 7 boon zo'o kida'oraz Tominkaru to'oranuz, imi'i baara iti.”

2 Kiwiitapa'o angel makon ushootan naa paboonan wazoo imi'i baara iti. Sariapa kachama'idiikia'o kaziwa'o kabisho-karu kaawan wunao ida'ati'i, kaina'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi, kinaariba kida ĭ'ida'a, na'iki dawukainaouz toma-kariwai uruu kawanu'o ati.

3 Udauna'an 2nd Angel shootan paboonan wazoo paran baoko iti. Sariapa wunu tanawatinan mawaka'o pidan izain kawan uaidinpan, na'iki ipai aimaakannao mashaapa'o paran baoko'o mawakan.

4 Udauna'an 3rd Angel shootan paboonan wazoo wa'ozinao na'iki wunu nunudapainao kida di'iti, ipai ĭtanawatinan izai nii.

5 Ōabata Angel taapa'oraz wunu kian, “Pugaru kaimana'o Tominkaru,

pugaru na'auzoz amazada toma-kao ua'ii,
na'iki karikaonanu'o nii puna'an.

Sakitapa'o mishi wuru'u
pupataka'utanuz pidannao kaikapa'a.

⁶ Īnao wuru'u zowia'oraz pupidanannao
na'iki puprophetinnoo,
uruu idi'o ukau'an putuza-kidan izai ĩ'ati
ĩwinipinaa nii.”

⁷ Uruu dauna'an ōabata parada-karu altar di'iki'o
kian.

“Oo Naobanai Tominkaru,
pugaru mishi umanawunu'o nii manawun,
sakitapa na'iki kaiman pusha'apatan
aimaakan
pupataka'utanuz ĩdyaun.”

⁸ Udauna'an 4th angel shootan paboonan wa-
zoo kamoo di'iti, kamoo wiichan, wiicha man-
awun uwiichauzon ai, ukawaodan ipai pidannao
pawiichan idi.

⁹ Ipai pidannao kawaoda-kariwainao
uwiichan idi, oiaiman kida ĩparadan Tominkaru
ati, utaapadan idi wuru kida sha'apanu'u
pataka'utin-kinai kidaz. Upu'u mazan aonaa
ĩtanawatinan pa'oian ai, na'iki aonaa ĩdakotan
Tominkaru umanawunu'o nii.

¹⁰ Udauna'an 5th angel shootan paboonan wa-
zoo kichana'iki-kia'o pana'aokazi taba paawa
iti, ipai amazada marutan ukazowautapa-kizi ii,
na'iki ipai upidanannao kuzowan paninoba kida,
ĩbaiaapan idi kaziwa'o kabisho-karu.

¹¹ Oiaiman kida ĩparadan Tominkaru aokazi ia'o
dau'an, pamada kida kabishon na'iki ukaziwan
idi tuukii manawun. Upu'u aonaa ĩkasha'oran

na'iki aonaa ĩtanawatinan Tominkaru di'iti pa'oian kida ai.

¹² Udauna'an 6th angel shootan paboonan wazoo udaru'o wa'ozi Euphrates iti, sariapa wa'ozi maaran arada, kingnao pasoldyaanna tuma, wa'ati-kizi nii waoko iki.

¹³ Udauna'an ōtukapa idikinauda'u oia'o doronainao, kibaronao kawanu'o ĩaidinpan kida, bauta'apa koditan Dragon dako iki, ba'oran koditan kichana'iki-kia'o pana'aokazi dako iki, na'iki ba'oran koditan mariidinauzo prophet dako iki.

¹⁴ Wuru'u oia'o doronainaouz kaina'a'o ĩma'ozakan taa-kao ĩsha'apata-kinaa nii umanawun kida'o aimaakan. ĩmakon nii ipai kingnao kawana'ati imi'i baara ainaouz ĩbaokopata'azon ĩdyaun mizaataaka'o nii Tominkaru umanawunu'o tuma, ukamoon kaawan dono. Na'apaini'o nii Tominkaru winian ĩdyaun tuukii.

¹⁵ Jesus kian, “Puabata! Ōwa'atin nii koidimiki kaawan kawan, konaukia'o nii pidan mashaapa'oraz pokodapa na'iki taapa'oraz pakamichan minziiwapa'a naa, aonaa kizi uchi'ika'anpan makamichan-daun, udauna'an uba'azootinan pidanna ati.”

¹⁶ Udauna'an oia'o doronainao baokopatan ipai kingnao amazada ida'ati dakota-kariwaiz Hebrew ida'an Armageddon kii.

¹⁷ Udauna'an 7th angel shootan paboonan wazoo doko iti. Diiwa'o ida'an parada-karu koditan umanawunu'oraz manawun tabai di'iki,

Tominkaru Dapu'u ia'o di'iki. Ukian, “Aizii ipai'i naazu.”

¹⁸ Sariapa kan-kan-kia'o na'iki toroanaru tu-ruinan, na'iki imi'i baara nakainan ma'ozaka'o ida'an manawun. Aonaa na'apainim imi'i baara nakainauzon ma'ozaka'a naa manawun di'ora'a kawanu'u, kiwiini'o pidannao toma-kao di'iki'o ai.

¹⁹ Imi'i nakainan idi umanawunu'oraz donoi Babylon tada'okan idikinauda'u, na'iki uruu idi kapam ipai ba'oran donoinao imi'i baara'a'oraz mainaabatanan. Aonaa Tominkaru manyukunuu-tan Babylon, uruu idi utuza-kidan naa ipai wine wuru'u pato'oranuz pakooon zo'iki o'ati.

²⁰ Ipai imi'i baara paran ii kida'o mainaabatanan, na'iki ipai midukuo kida mainaabatanan kapam.

²¹ Dadara tu'uz kida'o wunu kuba kawan, waotan imi'i baara ati pidannao paawa ati kida, ikimishan kida 100 pounds. Tominkaru pataka'utan idi pidannao tuukii, wuru idi'i uwaota-kidanz dadara tuu'uz kida'oraz wunu ipaawa ati, tuukii idakoautapan uruu.

17

Donoi zun kawanu'o ikoda'o puraata pananaa ida'an

¹ Udauna'an bauda'apa angel, 7 angelnao bii iki'o kaawan o'ida'ati, inao tawuru'u zaamatapauzonaouz 7 boon kida paida'oraz da'i pataka'utin-kinai kida idi, na'iki ukian o'ati, “Da'ati'i, oaida-kida kizi pu'ati na'apam nii Tominkaru pataka'utan wuru'u umanawun-tinpa'oraz zun ikoda'oraz puraata pananaa

ida'an. Oroo wuru'u umanawunu'oraz donoi mashaapa'oraz maonapa iriba'o wa'ozinao dazaba'a.

² Ipai kingnao, imi'i baara ainao, iriba ĩsha'apatan oia'o ĩkiaapan ida'an oroo, na'iki ipai pidannao imi'i baara ainao po'idin otaanii wine idi, uruu wuru kawanu'orazu'u okiaapa-kidinan madoronaa-daun ĩ'ati."

³ Tominkaru Doronaa kazowautan idi õgaru, angel na'aka'akan naa õgaru amazada mapidantaka'o di'iti. Na'ii õtukapan zun sakanatapan wuza'o kichana'iki-kia'o pana'aokazi paawa'a, na'iki kaina'a saadinpa'o uuai kida ipai umada ida'an dakoopa'o Tominkaru. Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi kaina'a 7 uzowau na'iki 10 u'ozoo.

⁴ Wuru'u zunaz okaiwaadapanii kamicha kida wuza za'o na'iki wuza'o, na'iki okonaunamadan pakamichan, na'iki pamada gold idi'o utoma-kao kida idi, kawinipina'o kuba kida pabi'inaaka'o ĩtaan kida idi, na'iki pearls* kida idi. Paka'u ida'a ozaamatapan koopo gold idi'o utoma-kao, paida'o wine idi, uruu wuru'u kachama'idiikii kida'oraz osha'apatan kida okiaapa-kidinuz pabi'inaaka'o daonaioranao ati.

⁵ Kaina'a otawu ida'a uuai saadinpan aona'o uaitapa-kao. Kaikapa'ora'a: "Manawunu'o donoi Babylon, pugaru sellipauzonao pananaa, na'iki sha'apaapainao oia'o tuukii manawun daro, da'a'a imi'i baara'a."

⁶ Na'iki õtukapa opo'idin Tominkaru pidannao izain idi, na'iki wunao izain idi'i zowiauzo-kariwainauz pamishidan idi Jesus.

* 17:4 pearls: kawinipina'o kashoro kida.

Ötukapan idi osha'apatan aimaakan kaikapa'a, tuukii õdi'itinpan.

7 Angel kian õ'ati, “Kanom nii pudi'itinpan tuukii? Ökowaadan nii pu'ati aona'oraz uaitapauzo-kao wuru dau'a'a zunaz na'iki wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi ozaidapaniaz, uruu wuru'u kaina'oraz 7 uzowau na'iki 10 u'ozoo.

8 Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi putukapaniaz kakupauz da'izu kiwiin, mazan aizii aona'a naa ukakupan, maonapa'o ni'i naa ukoditan ka'unaru aona'oraz utokon nii nazo iki upataka'uta-kidina'anan naa. Kaina'a pidannao mashaapainao da'a'a imi'i baara'a, aona'o ï'uu kida saadinpan kakupa-karu kaaritannaa† ida'a amazada toma-kao ua'ii, tuukia'o nii ïdi'itinpan wuru dau'a'a kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi, ukakupauzon idi da'i kiwiin, aizii aona'a naa ukakupan, mazan uwa'atin nii powaa ati koshan.

9 “Da'a'a uaiapanii aitapaaba-karu. Wuru'u 7 kichana'iki-kia'o pana'aokazi zowau, 7 naawaz wuru'u. Ñnao paawa'a kida'a wuru'u zun sakanat-apanuz. Ñnao 7 kingnao kapam:

10 baka'iauda'u ïdyaun mawaka'a naa, bauda'apa kaina'a ukazowautapan kai, ba'oran kaini'iki'o nii zii uwa'atin. Ukaawan dono aona'o nii ukazowautapan kotua'iki.

11 Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi kakupa'oraz da'i kiwiin, aizii aona'a naa ukakupan, uruu kapam wuru'u 8th king ni'oraz.

† **17:8** *kakupa-karu kaaritannaa*: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ïmashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

Uking-tinpan nii itamau, uruu 7 kingnao bii iki'o kapam. Uruu dauna'an upataka'uta-kao ni'i naa.

¹² “Wuru'u putukapaniaz 10 u'ozoo, ãnao wuru'u 10 kingnaouz, aona'oraz zii ãkazowautapan, mazan ãma'ozakan taa-kao dono'o naa, ãkazowautapan nii masakauda'u karikaonan, kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi tuma.

¹³ Ipai'o nii ãbouda'apatan padi'tinpan, ãtaan nii baokopa pama'ozakan na'iki pakazowautapan kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati.

¹⁴ Baokopa'o nii kingnao na'iki kichana'iki-kia'o pana'aokazi mizaapan Kaznizo-dani, mazan Kaznizo-dani na'iki udapadaniinao, uwidauniinao, na'iki uda'angepikinao mishidainauouz uruu, winian nii ãdyaun, usha'apanum kau'an uruu ma'ozaka'o Naobanai nii ipai ba'oran naobanainao ai, na'iki umanawunu'o king nii ipai ba'oran kingnao ai.”

¹⁵ Angel kian õ'ati kapam, “Wuru'u iriba'o wa'ozinao, zun selliipauzoz pananaa sakanatapa kiziz, ãnao wuru'u pidannao, mashaapa'oraz ipai amazada kawana'ati da'a'a imi'i baara'a.

¹⁶ Wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi na'iki 10 ozoï kida putukapaniaz, to'orakizaitapan nii wuru'u zun selliipauzoz pananaa. Ipai'o nii ãzaamatan osha'apauz kida na'iki ãwa'akan niizo makamichan-daun, na'iki ãnikan nii odunaa na'iki ãkawaodan nii oroo tikazi idi.

¹⁷ Tominkaru taan nii ã'ati ãdi'itinapa-kinaa nii ãsha'apata kizi uaiapanii, uruu idi baokopa ãtaan pama'ozakan kichana'iki-kia'o pana'aokazi ati ukazowautapa-kinaa nii, atii Tominkaru paradan mishiinan.

18 Wuru'u zunaz putukapaniaz, oroo wuru'u udaru'oraz donoi kazowautapa'oraz ipai kingnao imi'i baara'a.”

18

*Umanawunu'oraz donoi Babylon mainaabata-
kao*

¹ Kiwiini'o aimaakan kida sha'apan dauna'an, na'a õtukapan ba'oran umanawunu'o angel wa'atin aokazi iki koshan, na'iki ukanadan, kanadapan ipai amazada.

² Ukian diiwa'o ida'an “Mainaabata-kaoa'a naa, mainaabata-kaoa'a naa wuru'u umanawunu'oraz donoi Babylon. Mazan aizii oia'o doronainao na'iki kotu'uznao, aona'oraz ñikauzo-kao mashaapan ni'i naa na'ii.

³ Babylon dakota-kariwaiz zun nii, taan wine ipai pidannao tuzan nii, uruu wuru'u ma'ozaka'oraz wine, okiaapa-kidinanuz madoronaa-daun ñ'ati. Ipai kingnao imi'i baara ainao sha'apatan oia'o ñba'orantapan ida'an odau'u. Na'iki ipai selliipauzonao pasha'apauz kida da'a'a imi'i baara'a, ipai ñkapuraatan-dinan powa'a zii otoriipauzon idi da'i iriba kawinipinaa kida'o aimaakan ñ'ai.”

⁴ Uruu dauna'an õabatan ba'oran parada-karu aokazi iki'o kian, “Ukodita'a naa o'ai, õpidanannao, mana'a utompa'ana'a oia'o okawan, aonaa kizi Tominkaru pataka'utan unao oroo kawan.

⁵ O'oian kida kasaba'uka-kao doko'o atii kaawa aokazi iti, aonaa Tominkaru manyukunuutan wuru'u oii kida'oraz osha'apatan.

⁶ Utaapa'a naa oroo na'apa otaapauzon kawan unao. Utaa'a naa uwinipinaa nii o'ati, powa'a zii

manawun upataka'uta oroo, opataka'utauzon ai unao. Upaidada okoopon riwunii idi powa'a'oraz zii uma'ozakan otomanii ai.

⁷ Marii kizi ubaiaapa-kidan o'ati tuukii kaziwa'o na'iki kasha'ora-karu, wuru wadaun ni'i na'a o'atadapanuz pakasha'apauzin. Okian padau'an, 'Ōgaru Queen, ōsakanatapan ōtaba ida'a, aonaa na'apainim nii ōkasha'orauzon, zun kasha'oran kawan mawaka'oraz naa odaiaru.'

⁸ Ukau'an bauda'apa kamo'o nii Tominkaru pataka'utan oroo, di'ora'a pataka'utin-karu kida idi'i: mawaka-karu, kasha'ora-karu na'iki zamazi-karu kidaz. Na'iki kawaoda-kao nii oroo tikazi idi, usha'apanum kau'an Tominkaru umanawunu'oraz papataka'utan nii oroo paaipan kawana'ati."

⁹ Ipai kingnao imi'i baara'o, kiaapainauz oroo na'iki kaiwainao osha'apauz, ipai'o nii ĩzaadan na'iki ĩkasha'oran odau'ati, ĩtukapan dono tikazi shan bodo'okapan kawaodapa'oraz oroo.

¹⁰ ĩkadishitapan nii munapo donoi ai ĩtarian idi, aonaa ĩbaiaapa'azon kaziwa'o wuru'u obaiaapaniaz. ĩkian nii, "Kasha'ora'o manawun! Kasha'ora'o manawun sha'apan pu'ati, pugaru umanawunu'o donoi. Masha'apakia'o Tominkaru pataka'uta'akan pugaru."

¹¹ Pidannao imi'i baara ainao toriipauzonao na'iki selliipauzonaouz sha'apauzii, tuukia'o nii ĩzaadan Babylon dau'ati, usha'apanum kau'an aona'a naa kanom toria'o nii ĩsha'apauz kida powa'a.

¹² Aonaa kanom torian naa ĩsha'apauz kida powa'a, wuru'u gold, silver, kawinipinaa kida'o

kuba kida, pearls.* Na'iki aonaa kanom torian kawinipinaa kida'o kamicha mada, wuzuza'o na'iki wuza kida'o, na'iki silk idi'o kamicha mada toma-ka'o. Na'iki aonaa kanom torian aimaakan kida toma-kariwaiz kaduunu'o udamainan atamun idi, ipai aimaakan toma-kariwaiz ivory† idi, kawinipina'o atamun kida idi, chipirari kida idi, na'iki marble‡ idi.

13 Na'iki aonaa kanom torian cinnamon, spice, incense, myrrh na'iki frankincense, ipai wuru kida'a kawinipina'o kaduunuribai toma-kariwai oil nii na'iki paodaa nii. Na'iki aonaa kanom torian wine na'iki olive oil, poroom aka boodinpa'o na'iki aona'o zii uboodinpan. Na'iki aonaa kanom torian tapi'iza kida na'iki kaznizonao, kawaro kida na'iki ĩtararannaa kida, na'iki ĩsellii kapam pidannao poitoruinao nii, mazan aizii aona'a naa kanom torian ĩ'ai kidaz.

14 Pidannao selliipauzonaouz pasha'apauz kian nii o'ati, "Ipai aimaakan kida puaipaniaz tuukii pu'ati mainaabatina'a naa, na'iki ipai puwaziwaan kawinipina'o na'iki umanawun kida'o pusha'apauz. Na'iki aonaa na'apainim nii pukasha'apauzin na'apa'o aimaakan kida idi powa'a."

15 Wuru'u pidannao selliipauzonaouz da'i pasha'apauz, kapuraatan-dinan ĩselliiipauzon idi da'i pasha'apauz kida donoi ii, ipai'o nii ĩkadishitapan munapo donoi ai aonaa ĩbaiaapa'azon wuru'u obaiaapaniaz. Tuukia'o nii ĩzaadan,

* **18:12 pearls:** kawinipina'o kashoro kida. † **18:12 ivory:** aimaakan toma-kariwaiz elephant dako za'aba'i kida di'iki.

‡ **18:12 marble:** kawinipina'o kuba.

16 na'iki ĩkian, “Kasha'ora'o manawun! Kasha'ora'o manawun sha'apan pu'ati umanawunu'o donoi, konaunam kida'o kamicha kida pukaiwaadapauzon wuza za'o na'iki wuza'o, pukonaunamadan pakamichan, na'iki pumada gold idi'o utoma-ka'o kida idi, kawinipina'o kuba kida idi pabi'inaaka'oraz ĩtaan kida, na'iki pearls.

17 Na'iki masha'apakiaka puwaziwaan ipai wuru kida'a pukapuraatan-din-kinaa kidaz.”

Ipai na'akapainao udaru kida'o kanawa, na'iki wa'atiinao ĩnazo'o kida, kaudinainao kanawa kida ida'a na'iki ipai baokoinao pidannao ikoda'o papuraatan soo paselliipan ida'an pasha'apauz kida kanawa ida'an ipai wiizai kida kawana'ati, ipai ĩkadishitapan munapo donoi ai.

18 Na'iki ĩzaadan nii ĩtukapan dono tikazi shan bodo'okapan kawaodapa'oraz oroo. ĩkian nii, “Aonaa ba'oran donoi umanawunu'o nii wuru kawanu'o.”

19 ĩmuudan imi'i unuba kida pazowau paawa iti kida ĩaida-kinaa nii na'apam pakasha'oran tuukii manawun. Tuukia'o nii ĩzaadan, na'iki ĩkian nii, “Kasha'ora'o manawun! Kasha'ora'o manawun sha'apan pu'ati'i umanawunu'o donoi. Ipai kakanawaniinao udaru'o kanawa kida idi chi'ikapauzonaouz ipai wiizai kawana'ati selliipauzo oo toriipauzonaouz sha'apauzii kida, ipai ĩkapuraatan-dinan otoriipauzon idi ĩsha'apauz kida okapuraatanun idi manawun. Na'iki masha'apakiaka owaziwaan ipai pasha'apauz kida.”

20 Ukonaukii ipai mashaapainao aokazi ii, Tominkaru pataka'utan idi'i naa Babylon.

Ukonaukii Tominkaru pidanannao na'iki apostlenao na'iki prophetnao, Tominkaru pataka'utan idi'i naa oroo, aimaakan osha'apatanii kidaz unao ati'o wadaun ni'i naa.

²¹ Udauna'an umanawunu'o angel zaamatan udaru'o kuba na'iki ukabootanuzu paran baoko iti. Ukian, “Kaikapa'o nii umanawunu'oraz donoi Babylon kaboota-kae ma'ozaka'o ida'an na'iki aonaa na'apainim nii otukapauzo-kae powa'a.

²² Aonaa na'apainim nii shamoro aran kida abata-kae, na'iki aonaa pidannao kunuutinauzonao abata-kae, na'iki aonaa tauapatinauzonaouz da'i flute na'iki trumpet kida ida'an abata-kae punazo ii powa'a. Aona'o nii kaudinauzonao nii punazo ii, na'iki aona'o nii poroom aka booda-kariwai nii punazo ii.

²³ Aonaa na'apainim nii lamp kanadapan tukapa-kae punazo ii, aonaa na'apainim nii mazidainao paradan abata-kae punazo ii powa'a. Pupidanannao sellipauzonao sha'apauzii kida umanawunu'o nii itaapinpan da'a'a imi'i baara'a, na'iki isha'apata oia'o doronai ida'an umanawun kida'o aimaakan kida di'itinapa-kida'o pidannao, na'apa'o ida'an imariidapan idyaun.”

²⁴ Babylon pataka'uta-kae Tominkaru prophetinnao na'iki upidanannao na'iki ipai zowiauzo-kariwainao imi'i baara'a izain ikoda-kae idi'o na'ii.

19

“Wakonaukii-kida waTominkarun”

¹ Ipai wuru kida sha'apan dauna'ana'a, obata iriba'o pidannao paradan kawanu'o

aokazi ii. Diiwa'o ida'an ĩkian, “Wakonaukii-kida waTominkarun! Uruu kazannaatin-kinai, umanawunu'o na'iki ma'ozaka'o.

² Sakitapa'o na'iki kaimana'o wuru'u usha'apataniaz, upataka'utanuz umanawun-tinpauzoz zun, selliipauzoz pananaa. Osha'apata-kidan ida'an oia'o ipai pidannao ati da'a'a imi'i baara'a, Tominkaru pataka'utan oroo, ozowiauzon idi'o upoitorunao.”

³ Powa'a koshan iriba'oraz pidannao aokazi ia'o kian, “Wakonaukii-kida waTominkarun! Tikazi kawaodapa'oraz oroo, ushan bodo'okapan nii karikaonan na'iki karikaonan, aonaa na'apainim nii umashaadan.”

⁴ Sariapa 24 kazowautapainao na'iki 4 kakupa'o aimaakannaouz kida,* ipai ĩwashatinan paawun baara ikinapu, ĩtaainan naa Tominkaru ati, sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a ati. ĩkian “Amen! Wakonaukii-kida waTominkarun!”

Kaznizo-dani mazidan daua'o

⁵ Udauna'an parada-karu kian umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, “Ukonaukii-kida waTominkarun, ipai unao upoitorunao, pataka'utina'o na'iki manawun-tinpa'o, taapainaouz Tominkaru umanawunu'o nii.”

⁶ Udauna'an õabatan iriba'o kawanu'o pidannao kadakoinpan, na'apa tozowan shaokodappan kawanu'o, na'iki toroanaru

* **19:4** Putukapa wuru'u aimaakannao kida dau'u Revelation 4:6-8 ida'a.

turuinan kawanu'o. Īkian, “Wakonaukii-kida Tominkaru, usha'apanum kau'an uruu wanaobanaa, umanawunu'o King.

⁷ Wakonaukii tuukii, wakonaukii-kida Tominkaru umanawunun, Kaznizo-dani mazidan kmoon kaawan naa, na'iki udaiaro ni'o minziwapa'a naa oroo.

⁸ Taa-ka'o o'ati maniriba'o wizi'i'o kawinipina'o kamicha okaiwadan nii.” (Wuru'u kawinipina'oraz kamicha, uruu wuru'u kaiman kida'oraz Tominkaru pidanannao sha'apatanii kida.)

⁹ Udauna'an angel kian ō'ati, “Pusaada di'ora'a: konaukia'o nii wunaou'u dapada-kariwainauz mazida'o Kaznizo-dani aroapa-kizi ati.” Powa'a zii angel kian, “Di'ora'a mishi'o kuwai Tominkaru di'iki'o.”

¹⁰ Ōwashatina'akan naa ukanaapu'u ukidiba dazaba'a ōawun baara ikinapu, ōtaapa'azon naa uruu umanawunu'o nii, mazan upu'u ukian ō'ati, “Mana'a pusha'apata'ana'a na'apa'o, ōgaru Tominkaru pōitoru kapam, na'apa pugaru na'iki pumin-mishidannao kawan, ĩnao wuru'u kowaadapauzoz pamishidan Jesus, ukau'an soo Tominkaru pa'an turuu putaapan umanawunu'o nii.” Wuru'u kuwai Jesus kainaabataniaz, mishi'o pa'an, uruu wuru'u ma'ozakada'oraz pidannao, ĩkakuwaapan dono Tominkaru paradan dau'u.

Baraka'o kawaro na'iki zaidapa'oraz ubarau'u

¹¹ Uruu dauna'an ōtukapa aokazi da'atinnan, kaina'a baraka'o kawaro na'ii, na'iki kaina'a zaidapa'o ubarau'u udakota-ka'o “Kaimana'o pidan, mishi'o ukuwaa Tominkaru daua'o.” Sakitapa'o wuru'u upataka'utanuz pidannao

pa'oian dikin ii, na'iki umizaataakanuz patarubanao tuma.

¹² Uawun kida kanadan na'apa tikazi pururu'ukappan kawan, na'iki ukaiwadapanii iriba king kowam kaduz kida pazowau paawa'a. Kaina'a u'uu saadinpan unanaa ida'a, mazan soo uruu pa'an aitapa na'apa'oram wuru'u saada-kariwaiz.

¹³ Dawuu za'aba'i'o kamicha ukaiwadapanii izaita'o, na'iki u'uu “Tominkaru paradan,” kii.

¹⁴ Iriba soldyaanao aokazi ikiinao makon udawu'ati, ĩzaidapanii baraka'o kawaro kida na'iki ĩkaiwadapanii baraka'o maniriba'o kamicha kida.

¹⁵ Dimana'o marii dya'utama'o udabaazi kida dimanainpan kodita'akan udako nazo iki, uruu ida'ana'o nii uwinian ipai wiizainao kida. Ukazowautapan nii ĩdyaun pama'ozakan ida'an, na'iki udakazaan nii ĩdyaun grape kawan, grape uu sararoo-kizinao ii, uruu wuru'u umanawunu'oraz Tominkaru to'oranuz.

¹⁶ Ukamichan za'aba'i ida'a, uokoba pa'inamun, kaina'a u'uu saadinpan. “Uruu umanawunu'o King ipai ba'oran kingnao ai, na'iki ma'ozaka'o Naobanai ipai ba'oran naobanainao ai.”

¹⁷ Udauna'an õtukapan bauda'apa angel kadishi-tapan kamoo paawa ii. Diiwa'o ida'an ukadakon kotu'uznao ati, zuutapainaouz doko ii aka, ukian, “Uwa'ati da'ati'i, ubaokopatin kizi aroapa-kizai ida'ati, Tominkaru taan ni'oraz ida'ati.

¹⁸ Uwa'ati da'ati'i, unika'an kizi wunao dunaa kida'a: kingnao, soldyaanao na'iki ĩzowaunaanao na'iki wunao dunaa kida'a kawaronao na'iki ĩzaidapikinao, na'iki ipai bakadun kida pidannao

dunaa, wuru'u poitoruinao na'iki ba'orainao aonaa poitoruinao mani, umanawun-tinpa'o na'iki pataka'utina'o.”

¹⁹ Uruu dauna'an ōtukapa kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi na'iki ipai kingnao imi'i baara ainaouz na'iki ipai ĩsoldyaanna baokopatinan, ĩmizaataaka'azon wuru tuma'a zaidapa'oraz baraka'o kawaro na'iki usoldyaanna tuma.

²⁰ Mazan zaamata-kao wuru'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi, baokopa mariidinauzo prophet tuma, uruu wuru'u aida-kida'oraz umanawun kida'o aimaakan, kichana'iki-kia'o pana'aokazi aipan kawana'ati, uaidan idi na'apa kida'o aimaakan pidannao mishida uruu, ĩnao wuru'u kaina'oraz kichana'iki-kia'o pana'aokazi kainaariba kida ĩtawu kida ida'a na'iki ĩnao dawuka'oraz toma-kariwai aimaakan uruu kawanu'o ati. Wururu'u kichana'iki-kia'oraz pana'aokazi na'iki mariidinauzo prophet, ipai dya'utam ĩkaboota-kao kakupa, Tuubaru'o Tikazi wu'iti, ka'awapa'oraz sulfur† tuma.

²¹ Wururu'u zaidapa'oraz baraka'o kawaro kaiwaan marii kodita'oraz padako iki, dya'utama'oraz udabaazi kida dimanainpan, pazowii-kinaa nii ipai ĩsoldyaanna, na'iki ipai kotu'uznao nikan mawakainao dunaa atii abaapa kida ĩdyaun.

20

1,000 wunu

† 19:20 sulfur: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

¹ Uruu dauna'an õtukapa angel wa'atin aokazi iki, uzaamatapanii key ka'unaru aona'oraz utokon nii keyannaa, na'iki toromaro'o chain.

² Uma'ozakan idi uzaamatan wuru'u dragonuz, uruu tawuru'u kotua'oraz kowazaz dakota-kariwaiz Devil oo Satan kii, udauna'an udo'ota'akan naa uruu chain idi, umashaapan nii na'apa 1,000 wunu kawana'ati.

³ Udauna'an angel kabootan uruu ka'unaru aona'oraz utokon nii nazo iti, dauna'an utarata'akan naaz na'iki udadarada'akan naaz, uruu aonaa kizi powa'a Satan sha'apata-kidan oia'o ipai pidannao ati umariidapan ida'an İdyaun atii 1,000 wunu ipain. Uruu dauna'an umuudakao nii masakauda'u karikaonan.

⁴ Udauna'an õtukapa tabai kida, na'iki pidannao sakanatapainouuz İpaawa'a kida kaina'a İma'ozakan taa-kao İkazowautapa-kinaa nii. Na'iki õtukapa kapam wunao doronaa kida'a dukotakariwainouuz İkanau kida, İkakuwaapatinauzon idi Jesus na'iki Tominkaru paradan dau'u. İnao wuru'u aona'oraz İkodoru'ukan kichana'iki-ki'a'o pana'aokazi ati, na'iki toma-kariwai aimaakan uruu kawana'ati, na'iki aonaa İtaapadan pakainaabata-kao ukainaariba idi pataawu oo paka'u kida ida'a. İpai'o nii İkakudan powa'a iti koshan na'iki İkazowautapan nii 1,000 wunu Christ tuma.

⁵ Di'ora'a kiwiitapa'o kadishita-karu powa'a iti mawaka-karu di'iki wuru'u. (Baokoinao mawakainao aona'o İkadishitan uruu dono, diina'iti'o nii zii pa'an İkadishitanu'u 1,000 wunu ipain an.)

⁶ Konaukia'o nii manawun wunaou'u

kadishitainaouz kiwiitapa'o kadishita-karu ida'a, aona'o nii ĩbaiaapan pataka'utin-karu wuru'u baiaapa-kariwai ni'oraz u'itamautan mawakakaru di'ia'oraz. Mazan ĩkaudinani nii faadaanao ni'i naa Tominkaru na'iki Christ ati, na'iki ĩkazowautapan nii utuma 1,000 wunu kawana'ati.

Satan winii-kao daua'o

⁷ Aizii 1,000 wunu kida ipain dauna'an, Satan kodita-kida-kao nii pataratapa-kizinao iki.

⁸ Umakon nii ipai wiizai kida kawana'ati, usha'apata-kidan nii oia'o umariidapan ida'an ipai pidanna, mashaapainaouz da'a'a imi'i baara'a, ĩnao wuru'u wiizai kida dakotakariwainaouz Gog na'iki Magog kii. Satan kasaba'ukan nii ipai ĩdyaun mizaataaka-kizai ati. Iriba'o nii manawun ĩdyaun, na'apa kaatu diri'in paran danoma ana'o kawan.

⁹ ĩmakoodanan ipai amazada kawana'ati da'a'a imi'i baara'a, na'iki awauta ĩmashaapan ĩzikonuitapan wuru'u Tominkaru pidanna mashaapa-kiziz donoi, umarainpaniaz. Mazan tikazi waotan aokazi iki ipai ukawaodan ĩdyaun.

¹⁰ Udauna'an wuru'u Satan mariidapauzoz ĩdyaun, ukaboota-kaoa'a naa Tuubaruo Tikazi wu'iti, ka'awapa'oraz pizo-pizowa'o sulfur tuma. Na'iti'o wuru'u ĩkabootauzonuz kichana'iki-kia'o pana'aokazi na'iki mariidinauzo prophet. Na'ia'o ni'i naa ĩbaiatan tikazi ipai kamoo na'iki maruta'o, karikaonan na'iki karikaonan.

Tominkaru buupan daua'o pidanna

¹¹ Udauna'an otukapa udaru'o umanawunu'oraz manawun tabai baraka'o na'iki kaina'a pidan

sakanatapan upaawa'a. Sariapa imi'i na'iki aokazi ĩmainaabatan ukanaapu iki, aona'a naa ĩtukapa-kaopowa'a.

¹² Na'iki ōtukapa mawakainao pidannao, umanawun-tinpainao na'iki pataka'utinainao, na'a ĩkadishitapan umanawunu'oraz manawun tabai kanaapu'u. Na'iki ōtukapa kaarita kida da'ata-kaoa'a naa. Uruu dauna'an ba'oran kaarita da'ata-kaopowa'a, kakupa-karu kaaritannaa.* Mawakainao pidannao pataka'uta-kaoa'a naa ĩsha'apatanii kida kawana'ati, usaadinpan kawana'ati kaaritanao ida'a.

¹³ Wuru'u mawakainao pidannao paran baoko ii, ĩmakon naa Tominkaru kanaapu iti. Mawaka-karu na'iki Mawakainao Wiizi, sharakadan naa mawakainao makon Tominkaru kanaapu iti, na'iki upataka'utan naa ipai ĩdyaun ĩsha'apatanii kida kawana'ati.

¹⁴ Uruu dauna'an Mawaka-karu na'iki Mawakainao Wiizi kaboota-kaoa'a naa Tuubaruo Tikazi wu'iti. Di'ora'a, uruu u'itamautan mawaka-karu wuru'u.

¹⁵ Ipai pidannao, aona'o ĩ'uu kida saadinpan Kakupa-karu Kaaritannaa ida'a, ipai'o nii ĩkaboota-kaopowa'a Tuubaruo Tikazi wu'iti.

21

Pa'ina'o aokazi na'iki pa'ina'o imi'i baara

¹ Uruu dauna'an ōtukapa pa'ina'o aokazi na'iki pa'ina'o imi'i baara, kiwiitapa'oraz aokazi na'iki

* **20:12** *kakupa-karu kaaritannaa*: Tominkaru pidannao uu saada-kizinao, ĩmashaapan nii Tominkaru tuma karikaonan.

imi'i baara mainaabatina'a naa, na'iki paran mainaabatina'a naa kapam.

² Na'iki ōtukapa kaimana'o donoi, pa'ina'oraz Jerusalem, wa'atin apowa ati aokazi iki Tominkaru di'iki, wuru'u donoiz na'apa'o zun kawan kaiwaadapa'oraz naa pamazidan daara paudaiaru ni'o kaawan ua'ii.

³ Ōabata diiwa'o parada-karu kian umanawunu'oraz manawun tabai di'iki, “Aizii di'ora'a dauna'an Tominkaru mashaapan ni'i naa papidanannao tuma, na'iki ĩnaou'o nii upidanannao nii, na'iki una'an nii ĩtuma, na'iki uru'o nii ĩTominkarun nii.

⁴ Ipai'o nii uinoan ĩawun uu kida, aona'o ni'i naa powa'a pidan mawakan, oo kasha'oran, oo zaadauzon oo baiaapan kaziwa'o. Usha'apanum kau'an kiwiitapa'oraz oia'o sha'apatauzo-kariwai kidaz mainaabata-kao idi'i naa.”

⁵ Udauna'an wuru'u sakanatapa'oraz umanawunu'oraz manawun tabai ida'a kian, “Aizii ipai'i naa ōpa'inaadan aimaakan kida!” Ukian koshan ō'ati, “Pusaada di'ora'a parada-karu kida'a, mishi'oraz, na'iki marii kizi ĩmishida-kao kida.”

⁶ Udauna'an ukian koshan, “Aizii ipai naazu! Ōgaru Alpha na'iki Omega,* wuru'u sakadin-kizaiz na'iki utokonnuz. Ōtaan nii maradakoinao ati wunu ĩtuzan nii, wuru di'iki'i wunu nunudapa'oraz taa'oraz kakupa-kinai mawinipinaa-daun.

* **21:6** *Alpha na'iki Omega*: A-B-C kawanu'o atii Z di'iti. Mazan Greek ida'an, usakadinan Alpha di'iki, ukatokon-tinan Omega di'ii.

⁷ Na'ia'oram pidan ma'ozaka'o na'iki wazoota'o oia'o, uzaamatan nii di'ora'a aimaakan kidaz ò'idi'iki, na'iki ògaru'o nii ÌTominkarun nii, na'iki Ìnaou'u nii òdainao nii.

⁸ Mazan pidannao tariainao pada'anan Jesus, pidannao muudinainauznaa pamishidan ai Jesus, pidannao sha'apaapainao oia'o tuukia'a naa manawun, pidannao zowiainao ba'oran pidannao, pidannao madoronaa-daunu'o Ìkiaapaakan,[†] pidannao marunao-tinpainao, na'iki mariidinazonao. Ipai'o nii Ìpataka'uta-kao karishii kawanu'o tikazi ka'awapan sulfur[‡] tuma'o nazo ii. Di'ora'a uruu u'itamautannaa mawaka-karu wuru'u.”

Pa'ina'o Jerusalem

⁹ Bauda'apa angel kaawan ò'ida'ati, tawunao bii iki'ora'a, 7 angelnao zaamatapauzonaouz ukaduzunuz naa pataka'utin-kinai kida. Ukian ò'ati, “Puwa'ati da'ati'i, òaida kizi pu'ati zun Kaznizo-dani daiaro ni'oraz.”

¹⁰ Tominkaru Doronaa kazowautan idi ògaru, angel na'aka'akan naa ògaru doko'a'o midukuo powaa iti. Na'ii uaidan ò'ati kaimana'oraz donoi Jerusalem wa'atin aokazi iki Tominkaru di'iki,

¹¹ na'iki Kanada, Kanada donoi Tominkaru umanawunun idi. Donoi konaunaman uwizi'in, na'apa kawinipina'o kuba wizi'in kawan, na'apa Jasper kawan na'iki kanuunu'o crystal kawan.

[†] **21:8** Daonaioranao kиаapan zun oo zun kиаapa-kidinan daonaiora ati mamazidaaka-daun; mazida'o daonaiora kиаapan zun oo zun kиаapa-kidinan mazida'o daonaiora ati, aonaa omin-mazidan mani. [‡] **21:8 sulfur**: Putukapa kaarita tokon ii, Parada-karu Masha'apannaada-kinao di'ii.

¹² Wuru'u donoiz kaina'a'a ukorarannaa doko'a'o na'iki kaina'a 12 upaniinomizinaa kida, ipai ikawana'ati kaina'a bauda'apa angel awunuutapa'o. Ipai paniinom kida kawana'ati, kaina'a bauda'apa Israel dani-daun uu saadinpan.

¹³ Kaina'a idikinauda'u paniinom kida bauda'apa'o donoi korarannaa daba'a antanapu: idikinauda'u waoko ikinapa, idikinauda'u wakadapu ikinapa, na'iki idikinauda'u kida ba'orainao udabaazi kida ida'antanapu.

¹⁴ Wuru'u donoiz, ukorarannaa toma-kao 12 kubanao kida paawa'a'o, na'iki ipai kuba kida kawana'ati, kaina'a bauda'apa Kaznizo-dani apostlen uu saadinpan. Inao wuru'u 12 apostlenaouz.

¹⁵ Angel parada'oraz o'ati zaamatapanii aitaaribai gold idi'o utoma-kao atamun kawanu'u, uaitaa-kinnaa nii na'apam dii donoi udarun, upaniinomizinaa na'iki ukorarannaa kapam.

¹⁶ Na'apa kida'o udawuan wuru'u 4 donoi dabaazi kidaz. Angel aitaan naa wuru'u donoiz paaitaariba idi, 1500 miles udawuan, na'apa kapam ukazoan na'iki udoko'an udawuan kawan.

¹⁷ Angel aitaa kapam ukorarannaa, udoko'an 216 feet. Na'apa pidan aitaapa-kinnaa kawanu'o wuru'u angel kaiwaaniaz paaitaapa-kinnaa nii.

¹⁸ Donoi korarannaa toma-kao jasper idi'o, na'iki ipai aimaakan kida donoi nazoo ia'oraz gold idi'o pa'idiwaru utoma-kao kida, kanuunu'o glass kawan.

¹⁹ Wuru'u donoi korarannaa wiizi paawa kidaz,

kawinipina'o kuba kida idi'o utoma-ka'o wuru'u. Konaunama'o utoma-ka'o di'ora'a kuba kida idi'i: jasper, sapphire, agate, emerald,

²⁰ onyx, carnelian, quartz, beryl, topaz, chalcedony, turquoise, amethyst.

²¹ Wuru'u 12 paniinom kidaz, 12 pearls kida wuru'u, bauta'apa paniinom toma-ka'o bauta'apa pearl idi. Kazowa'o dunapo mapudu'oraz ukaiwaapa-ka'o donoi nazo ia'oraz, gold idi'o pa'idiwaru utoma-ka'o, turuu putukapan aimaakan unazo'o ia'o glass nazo'o ia'o kawan.

²² Aonaa õtukapan Tominkaru Dapu nii donoi nazo ii. Aona'o nii uaiapa-ka'o Naobanai Tominkaru umanawunu'oraz na'iki Kaznizo-dani mashaapan idi'i naa na'ii.

²³ Aonaa kamoo oo kauzu aiapa-ka'o kanadapa'o nii donoi, Tominkaru'o nii pa'an kanadapaz pamanawunun idi, na'iki Kaznizo-dani'o nii kanadapa unazo ii.

²⁴ Ipai amazada kawana'ati pidannao mashaapan nii donoi kanadan ida'an, na'iki ipai kingnao imi'i baara ainao na'akan nii umanawun kida'o pasha'apauz donoi nazo ati.

²⁵ Aonaa na'apainim nii upaniinomizinaa taratauzo-ka'o, usha'apanum kau'an aona'o nii amazada marutauzon na'ii.

²⁶ Ipai konaunam na'iki umanawun kida'o pidannao sha'apauz kida na'aka-ka'o nii donoi nazo ati, ipai amazada iki kida.

²⁷ Mazan ipai aimaakan kida aona'oraz ukaimanan, aona'o nii umorota-kida-ka'o donoi nazo iti. Oo pidannao oipainaouz,

dawukainaouz toma-kariwai tominkarunao ati, mariidinauzonaouz, aona'o nii ĩmorotauzon donoi nazo iti. Soo wunaou'u nii pa'an morotakida-kaoa'a, kaina'a'oraz ĩ'uu kida saadinpan kakupa-karu kaaritannaa ida'a, Kaznizo-dani kaaritanuz.

22

Wa'ozi taa'oraz wunu kakupa-kinai

¹ Udauna'an angel aidan õ'ati wa'ozi taa'oraz wunu kakupa-kinai, kanuunu'o crystal kawan, kodita'oraz na'iki shootapa'oraz Tominkaru na'iki Kaznizo-dani taba di'iki,

² wa'ozi shootapan kazowa'o dunapo mapudu'oraz ukaiwaapa-kaozikon an donoi nazo an. Wa'ozi danoma antanapu kida, kaina'a paoribai kida taa'oraz kakupa-kinai kaakapauzo da'i ipai kauzu kida kawana'ati. Na'iki ipai pidannao imi'i baara ainaouz kaiwaan paoribai anaba kida pakasarain-kinaa nii.

³ Aimaakan kida aona'oraz ukaimanan Tominkaru ati, aona'o nii umorotakida-kaodonoi nazo iti. Mazan Tominkaru na'iki Kaznizo-dani taba na'a'o ni'i naa pa'an donoi nazo ii, na'iki Tominkaru poitorunao, ĩtaapan ni'i naa uruu umanawunu'o nii.

⁴ ĩtukapan nii Tominkaru awun baara, na'iki kaina'a'o nii u'uu saadinpan ĩtawu kida ida'a.

⁵ Aona'o nii amazada marutauzon na'ii. Aona'o nii ĩaipan lamp kida oo kamoo kanadapa'o nii, usha'apanum kau'an Naobanai Tominkaru'o nii kanadapa ĩdyaun na'iki ĩkazowautapan nii King kawan karikaonan na'iki karikaonanu'o nii.

Jesus wa'atin daua'o

⁶ Udauna'an angel kian ò'ati, “Ipai wuru'u parada-karu kidaz puabataniaz naa kida mishi'o wuru'u, na'iki marii kizi umishida-ka. Na'iki Naobanai Tominkaru taa'oraz padoronaa paprophetinnao ati, dyuudan pa'angelin, uaida-kida kizi papoitorunao ati kanom sha'apan nii kadimana'a naa.”

⁷ “Uabata!” Jesus kian, “Kadimana'o ni'i naa òwa'atin. Konaukia'o nii wunaou'u izo'atiinaouz ipai parada-karu kida, saada-kariwai kidaz di'oraz kaarita ida'a'a, kai'o na'iki diina'iti'o daua'oraz kida'a.”

⁸ Ògaru John, abata'oraz na'iki tukapa'oraz ipai wuru'u aimaakan kida sha'apa'oraz. Òipaian dauna'an òabatapan na'iki òtukapan kidaz, òwashatinan òawun baara ikinapa, angel aida'oraz ò'ati ipai aimaakan kida kanaapu'u, ukidiba dazaba'a, òtaapa'azon idi'i naa uruu umanawunu'o nii.

⁹ Upu'u mazan ukian ò'ati, “Mana'a pusha'apata'ana'a na'apa'o! Ògaru poitorui karikaonan na'apa pukawan, na'iki pu'inawuzunao prophetnao kawan, na'iki ipai pidannao kawan izo'atiinaouz saada-karawaiz di'ora'a kaarita ida'a'oraz. Tominkaru pa'an putaapa umanawunu'o nii.”

¹⁰ Udauna'an ukian ò'ati, “Mana'a pa'i putaapa'a naa mashaa wuru'u saada-kariwaiz, di'ora'a kaarita ida'a'orazu'u, kadimana'o ni'i naa usha'apan kida.

¹¹ Ukau'an ipai pidannao sha'apaapa'o oia'o, marii kizi pakawan ìsha'apaapan

oia'o, na'iki pidannao sha'apaapa'o dikauda kida'o kachama'idiikii kida'o aimaakan kida aona'oraz ukaimanan kida, marii kizi pakawan ĩsha'apaapan kidaz. Na'iki pidannao sha'apata'o kaiman kida'o aimaakan, marii kizi pakawan ĩsha'apatan kaiman kida'o aimaakan. Na'iki ipai pidannao kaimanainao, marii kizi pakawan ĩmashaapan kaiman.”

12 “Uabata!” Jesus kian, “Kadimana'o ni'i naa õwa'atin! Õna'akan nii õwinipa kida õkawinipinaata-kinaa nii ipai pidannao ĩsha'apatanii kida kawana'ati.

13 Õgaru Alpha na'iki Omega, wuru'u kiwiini'oraz na'iki dawu'itiini'oraz, sakadin-kizaiz na'iki utokonnuz.”

14 Konaukia'o nii wunaou'u chikainaouz pakamichan za'aba'i kida kaiman. Turuu ukau'an ĩmorotan paniinom kida ida'an Donoi nazo iti na'iki turuu ĩnikan akai wuru di'iki'i paoribai taa'oraz kakupa-kinai.

15 Mazan wunaou'u, aona'o nii ĩmorota-kidakao Donoi nazo iti, madoronaa-daunu'oraz ĩtaapan pananaa, wunaou'u marunaotinpainaouz. Na'iki pidannao kiaapaakainao mamazidaaka-daun, pidannao zowiainao ba'oran pidannao, pidannao dawukainao tomakariwai aimaakannao ati, na'iki ipai pidannao mariidinauzonao sha'apaapauzonaouz oia'o.

16 “Õgaru, Jesus, tawuru'u dyuuda'oraz da'i õ'angelin kakuwaapa'o nii ipai wuru kida dau'a'a unao ati, ipai choochi kida kawana'ati. Õgaru David Takaan-daun na'iki õgaru chaapi'iki'o wizi kanada'oraz.”

17 Doronai na'iki Daiaroi* kian, “Puwa'ati'i naa!” Ipai pidannao abatainao di'ora'a, marii kizi kapam ikian “Puwa'ati'i naa!” Na'ia'oram pidan maaradako'o, marii uwa'atin uzaamata kizi mawinipinaa-daun wunu wuru'u taa'oraz kakupa-kinai.

Ubaukapan naa kakinaowapa-kinai kida kowaada'azoo-kae

18 Ōgaru John, kaimanaiman ōkakinaowan ipai pidannao abatainaouz kuwai kida kai'oraz na'iki diina'iti'o ni'oraz zii usha'apan kida dau'oraz, ōsaadaniaz di'ora'a kaarita ida'a: Na'ia'oram pidan pana'ada'o powa'a zii kidaz, powa'a'o nii zii Tominkaru pataka'utan uruu, wuru idi'i 7 pataka'utin-kinai kidaz, kowaada-kariwai da'a'a kaarita ida'a.

19 Na'iki na'ia'oram pidan so'ota'o bauda'apa saada-kariwai di'ora'a kaarita di'iki'i, aona'o nii Tominkaru taapadan unikan akai utaa'azooniaz, paoribai taa'oraz kakupa-kinai akaz, na'iki aona'o nii utaan pidan wiizi ni'oraz utaa'azon kaimana'o donoi nazo ia'oraz, uruu kida wuru'u kowaada-kariwaiz di'ora'a kaarita ida'a.

20 Pidana kakuwaapa'oraz wuru kida dau'a'a kian, “Mishi, kadimana'o ni'i naa ōwa'atin!”

Amen! Puwa'ati'i naa, wanaobanaa Jesus!

21 Marii kizi Naobanai Jesus aidan pakama-rainapanun ipai papidanannao ati. Marii kizi una'apan karikaonan.

* 22:17 *Daiaroi*: Kaznizo-dani daiaro ni'o wuru'u.

Kaimana'o Tominkaru Paradan New Testament in Wapishana (GY:wap:Wapishana)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Wapishana

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Wapishana

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
198b856d-ac64-5e95-afee-2b1cb3b356c1